

2026 Bahar, Cilt 17 – Sayı 32
Spring 2026, Volume 17 – Issue 32

GLOBAL MEDIA JOURNAL

Turkish Edition

GMJ-TR

ISSN 1309-7601

PUBLISHER

Yeditepe University

Global Media Journal Turkish Edition

ISSN 1309 – 7601

GMJ-TR

Global Media Journal Turkish Edition (GMJ-TR),
 cret talep etmeyen,  kık erişimli ve  evrimi i olarak yılda iki kere yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir.

Global Media Journal Turkish Edition (GMJ-TR),
is an international peer-reviewed and an open-access journal published online twice a year.

Sahibi / Owner

Yeditepe Üniversitesi / Yeditepe University

Yazıřma Adresi / Correspondence Address

 n n  Mah. Kayışda ı Cad. 326A 26 Ağustos Yerleřimi 34755 Atařehir – İstanbul

İletişim / Contact

+90 216 578 18 00

Sümeyye  oban

globalmediajournaltr@yeditepe.edu.tr

Yayın T r  / Publication Type

Yaygın S reli / Periodical

Dizinler / Indexing and Abstracting

EBSCOHost

Proquest

EuroPUB

ERIH PLUS

Makalelerin bilimsel ve etik kurallara uygunlu u yazarların sorumlulu undadır. /
The authors' responsibility is to comply with the articles with scientific and ethical rules.

Yayın dili T rk e ve İngilizce'dir.
The publication languages of the journal are Turkish and English.

DERGİ KURULLARI / JOURNAL BOARDS

DERGİ YAZI KURULU / EDITORIAL MANAGEMENT

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Pelin HÜRMERİÇ
[Yeditepe University, Istanbul]

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Assist. Prof. Elif KARAKOÇ KESKİN, PhD
[Yeditepe University, Istanbul]

Lecturer Gökmen KAYA, PhD (c)
[Yeditepe University, Istanbul]

Alan Editörleri/ Section Editors

Rsch. Assist. Ahmet Necati GÜL, PhD (c)
[Yeditepe University, Istanbul]

Rsch. Assist. Emre KAYIN, PhD (c)
[Yeditepe University, Istanbul]

Rsch. Assist. Çağla COŞAR, PhD (c)
[Yeditepe University, Istanbul]

Rsch. Assist. Seda AVCI, PhD (c)
[Yeditepe University, Istanbul]

Rsch. Assist. Melikşah AKSU, PhD
[Yeditepe University, Istanbul]

Rsch. Assist. Zülal CAMGÖZ, PhD (c)
[Yeditepe University, Istanbul]

İstatistik Editörü / Statistical Editors

Assist. Prof. Ege Simge DEMİREL, PhD
[Yeditepe University, Istanbul]

Dil Editörleri / Language Editors

Assist. Prof. Hakan ŞENTÜRK, PhD
[Yeditepe University, Istanbul]

Rsch. Assist. Özgür NÖMER, PhD
[Yeditepe University, Istanbul]

Mizanpaj ve Web Editörü / Layout and Website Editor

Rsch. Assist. Sedat Can TUNCALI
[Yeditepe University, Istanbul]

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Billur ÜLGER
[Yeditepe University, Istanbul]

Prof. Dr. Pelin HÜRMERİÇ
[Yeditepe University, Istanbul]

Prof. Dr. Hasan AKBULUT
[Istanbul University, Istanbul]

Prof. Dr. Ayşe Ceyda ILGAZ BÜYÜKBAKKAL
[Istanbul University, Istanbul]

Prof. Dr. Erkan SAKA
[Bilgi University, Istanbul]

Assoc. Prof. Candan ÇELİK ELMER, PhD
[Central Lancashire University, Preston, UK]

Paul ELMER, PhD
[Westminster Business School, London, UK]

Assoc. Prof. Burcu PEKSEVGİN, PhD
[Volda University, Volda, Norway]

İdil ENGİNDENİZ, PhD
[Galatasaray University, Istanbul]

Nazlı ÇETİN GÜNDOĞDU, PhD
[Yeditepe University, Istanbul]

Barış KARA, PhD
[Galatasaray University, Istanbul]

Hitay YÜKSEKER, PhD
[York University, Toronto, CA]

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Yahya R. KAMALIPOUR
[Founder of GMJ]

Prof. Dr. Mehmet DURMAN
[Rector / Yeditepe University, Istanbul]

Prof. Dr. Angela SCHORR
[University of Siegen, Germany]

Prof. Dr. Lars NYRE
[University of Bergen, Norway]

Prof. Dr. Miyase CHRISTENSEN
[Stockholm University, Sweden]

Prof. Dr. Bülent YILMAZ
[Hacettepe University, Ankara]

Prof. Dr. Chuck BRAITHWAITE
[Westminster Business School, London, UK]

Prof. Dr. David A. VICTOR
[University of Eastern Michigan, Ypsilanti – MI]

Prof. Dr. Peyami ÇELİKCAN
[Istinye University, Istanbul]

Prof. Dr. Dawn BRAITHWAITE
[University of Nebraska-Lincoln, Lincoln – NE]

Prof. Emeritus Rogério SANTOS
[Universidade Católica, Portugal]

Prof. Dr. Debby ANDREWS
[Delaware University, Newark – DE]

Dr. Senior Faculty Lec. James ARCHIBALD
[McGill University, CA]

Prof. Emeritus Tom Fox AVERILL
[Washburn University, KS. USA]

Prof. Dr. Ulaş Başar GEZGİN
[Istanbul Galata University, Istanbul]

Prof. Dr. Phil HOLCOMB
[San Diego State University, CA]

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Editörümüzden / From the Editor **V – VIII**

EŞLİK EDEN MAKALE / PARALLEL PAPER

From the City's Borders to the Screen's Borders:
Social Life and Publicness

*Kentin Sınırlarından Ekranın Sınırlarına: Toplumsal
Yaşam ve Kamusalılık*

Kaan Taşbaşı **1 – 20**

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLES

Bahar ve Dr. Cha Dizilerinde Kadınlık Rollerinin
Bahar ve Jeong-sook Karakterleri Üzerinden
Karşılaştırmalı İncelenmesi

*A Comparative Analysis of Gender Roles through
the Characters of Bahar and Jeong-sook in the TV
Series Bahar and Dr. Cha*

Esma Merve Salabaş & Canan Arslan **21 – 44**

Editörümüzden,

Global Media Journal Turkish Edition (GMJ-TR) 2026 Bahar sayısında, günümüz iletişim dünyasını farklı boyutlarıyla irdeleyen iki değerli makaleyi sizlerle buluşturuyoruz. Bu sayıda yer alan çalışmalar, medya ve iletişim olgusunu sınırlar ve toplumsal cinsiyet ekseninde ele alarak alana özgün katkılar sunmaktadır.

Sayımızın ilk makalesi, Global Media Journal'ın Almanya ve Hindistan sürümlerinin iş birliğiyle yürütülen *"Medya ve Sınırlar"* temalı eşlik eden çalışmalar (parallel papers) projesine katkı niteliği taşımaktadır. Kaan Taşbaşı tarafından kaleme alınan *"Kentin Sınırlarından Ekranın Sınırlarına: Toplumsal Yaşam ve Kamusalılık"* başlıklı çalışma, iletişimi sınırlar çizen ve sınırları aşındıran işleviyle ele alarak, iletişim etkinliğini, insanın kendisini, fiziksel çevresini ve toplumsal varlığını inşa etme yönüyle değerlendirmekte ve üretici insan etkinliğinin yansımalarından biri olarak kentlerin iletişim süreciyle karşılıklı ilişkisine odaklanmaktadır. Bu kapsamda çalışma, iletişimin ve kent olgusunun tarih boyunca geçirdiği değişimi, Richard Sennett'in "içerisi", "dışarısı" ve "kamusallık" kavramları eksenindeki çözümlemeleri üzerinden modernlik ve modernite uğrağıyla tartışmaktadır. Çalışmaya göre, mekânsal bir tanım olarak "içerisi" öznel ve özel olanla ilişkiliyken, "dışarısı" kamusallıkla bağıntılıdır. "İçerisi"nin baskın olduğu kentsel ve toplumsal süreçler, özel ve öznel olanı öne çıkartırken, "dışarısı" örselenmekte ve kamusalılık yitime uğramaktadır. Yansız olarak değerlendirilemeyecek olan iletişim teknolojilerinin ve araçlarının örgütlenme yapısı, mevcut toplumsal düzenle ilişkili biçimde, "içeriyi" vurgularken özel ve öznel olana seslenmekte, bireyi ve bireyciliği pekiştirmektedir. Bunun karşısında iletişim teknolojileri ve araçları "dışarının" önemsizleştirilmesi, kamusalığın ve kolektivitinin aşınmasına yol açmaktadır. İnsan, kamusal ve görünür kılınma iddiasıyla bireyselleştirirken, aynı zamanda tektipleştirilmektedir.

Sayımızın ikinci makalesi Esra Merve Salabaş ve Canan Arslan tarafından kaleme alınan *"Bahar ve Dr. Cha Dizilerinde Kadınlık Rollerinin Bahar ve Jeong-sook Karakterleri Üzerinden Karşılaştırmalı İncelenmesi"* başlıklı çalışmadır. Türkiye yapımı Bahar ile Güney Kore yapımı Dr. Cha dizilerinde kadınlık rollerinin temsillerini, başlıca kadın karakterler Bahar ve Jeong-sook üzerinden karşılaştırmalı olarak inceleyen araştırmanın temel amacı, iki farklı kültürel bağlamda üretilen televizyon dizilerinde kadınlık rollerinin hangi toplumsal cinsiyet kalıpları üzerinden kurulduğunu ve bu temsillerin hangi yönlerden benzeştiğini ya da ayrıştığını ortaya koymaktır. Çalışmanın bulguları, her iki dizide de kadınlık rollerinin toplumsal cinsiyet normlarıyla ilişkili biçimde kurgulandığını; ataerkil baskının ve görünmez emeğin farklı kültürlerde benzer biçimlerde işlediğini, ancak bu baskının temsil edilme biçiminin ve kadınlara açılan özneleşme olanaklarının kültürden kültüre değiştiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, kadınlık temsillerini yalnızca tek bir ulusal bağlamda ele alan araştırmaların ötesine geçerek, toplumsal cinsiyet normlarının farklı kültürlerde nasıl farklı anlamlar ürettiğini karşılaştırmalı bir perspektifle görünür kılmaktadır.

Bu sayıda yer alan makalelerin, iletişim çalışmaları alanına değerli katkılar sunacağına inanıyor ve okuyucularımız için ufuk açıcı tartışmalar yaratmasını umuyoruz.

İlginiz ve desteęiniz için teřekkür ederiz.

Prof. Dr. Pelin Hürmeriç
Global Media Journal Turkish Edition Baş Editörü

From the Editor,

In the Spring 2026 issue of Global Media Journal Turkish Edition (GMJ-TR), we are pleased to present two valuable articles that examine today's communication landscape from different perspectives. The studies featured in this issue offer original contributions to the field by addressing media and communication phenomena through the lenses of borders and gender.

The first article in our issue is a contribution to the *"Media and Borders"* parallel papers project, carried out in collaboration with the German and Indian editions of Global Media Journal. Authored by Kaan Taşbaşı, the study titled *"From the City's Borders to the Screen's Borders: Social Life and Publicness"* approaches communication through its dual function of drawing and eroding borders, evaluating communicative activity in terms of how humans construct themselves, their physical environment, and their social existence, while focusing on the reciprocal relationship between cities and the communication process as one of the reflections of productive human activity. Within this framework, the study discusses the historical transformation of communication and the urban phenomenon through analyses centered on Richard Sennett's concepts of "interior," "exterior," and "publicness," situating the discussion within the context of modernity. According to the study, as a spatial definition, the "interior" is associated with the subjective and private, while the "exterior" is linked to the public sphere. Urban and social processes in which the "interior" predominates emphasize the private and subjective, while the "exterior" is marginalized, and publicness is dissolved. The organizational structure of communication technologies and media—which cannot be evaluated impartially—emphasizes the "interior" while appealing to the private and subjective, thereby reinforcing the individual and individualism in a manner linked to the existing social order. Conversely, communication technologies and media lead to the trivialization of the "exterior," resulting in the erosion of the public sphere and collectivity. While claiming to render individuals public and visible, this process simultaneously homogenizes them.

The second article in our issue, authored by Esra Merve Salabaş and Canan Arslan, is titled *"A Comparative Analysis of Gender Roles through the Characters of Bahar and Jeong-sook in the TV Series Bahar and Dr. Cha."* Comparatively examining representations of gender roles in the Turkish production Bahar and the South Korean production Dr. Cha, through their leading female characters Bahar and Jeong-sook, the study's main objective is to reveal the gender patterns through which femininity is constructed in television series produced within two different cultural contexts, and to identify the points at which these representations converge or diverge. The findings show that in both series, gender roles are constructed in relation to prevailing gender norms, and that patriarchal norms operate as a transculturally shared structure of pressure and invisible labor—though the representational strategies and possibilities for subjectivation available to women remain culturally specific. In this respect, the study moves beyond single-country

analyses, making visible—through a comparative perspective—how the same patriarchal norms generate divergent representations of femininity across cultural contexts.

We believe that the articles featured in this issue will make valuable contributions to the field of communication studies and foster thought-provoking discussions for our readers.

Thank you for your interest and continued support.

Prof. Dr. Pelin Hürmeriç
Global Media Journal Turkish Edition Editor-in-chief

From the City's Borders to the Screen's Borders: Social Life and Publicness

Kentin Sınırlarından Ekranın Sınırlarına: Toplumsal Yaşam ve Kamusalılık

Kaın TAŞBAŞI²

²PhD, Prof. Dr., Yeditepe University, Faculty of Communication, Department of Radio, Television and Cinema
ktasbasi@yeditepe.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0837-1191

ÖZ

Bu çalışmada, insanın yaratıcı etkinliği olarak iletişim, sınırlar çizen ve sınırları aşındıran işleviyle ele alınarak, iletişim etkinliği, insanın kendisini, fiziksel çevresini ve toplumsal varlığını inşa etme yönüyle değerlendirilmiştir. İnsanın üretici etkinliğinin bir uzantısı olarak semboller üretme ve ürettiği semboller yoluyla etkileşim kurma şekli, tarihsel-toplumsal etmenler ışığında sürekli değişim göstermiştir. Bunun paralelinde, üretici insan etkinliğinin bir başka yansıması olarak kentlerin iletişim süreciyle karşılıklı ilişkisi bulunmaktadır. İletişim ve kent olgusunun tarih boyunca geçirdiği değişim, Richard Sennett'in "içerisi", "dışarı" ve "kamusallık" kavramları ekseninde çözümlenmiştir. Konu, tarihsel olgulardan hareket ederek, modernlik ve modernite uğrağıyla tamamlanarak incelenmiştir. İncelemede kullanılan kavramlar ışığında, mekânsal bir tanım olarak "içerisi" öznel ve özel olanla ilişkiliyken, "dışarı" kamusallıkla bağıntılıdır. "İçerisi"nin baskın olduğu kentsel ve toplumsal süreçler, özel ve öznel olanı öne çıkartırken, "dışarı" örselenmekte ve kamusallık yitimi uğramaktadır. Yansız olarak değerlendirilemeyecek olan iletişim teknolojilerinin ve araçlarının örgütlenme yapısı, mevcut toplumsal düzenle ilişkili biçimde, "içeri" vurgularken özel ve öznel olana seslenmekte, bireyi ve bireyciliği pekiştirmektedir. Bunun karşısında iletişim teknolojileri ve araçları "dışarının" önemsizleştirilmesi, kamusalığın ve kolektivitinin aşınmasına yol açmaktadır. İnsan, kamusal ve görünür kılınma iddiasıyla bireyselleştirirken, aynı zamanda tektipleştirilmektedir. Toplumsal yaşam, özel alanda kendini ifşa ve teşhir etmeyi teşvik ederken, kamusal alan sadece zevkin, narsisizmin sahnesine indirgenerek kamusalılık silikleştirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kentsellik, dijital iletişim, kamusalılık.

ABSTRACT

In this study, communication—as a form of human creative activity—is examined in terms of its dual function of establishing boundaries and eroding them; the act of communication is evaluated in terms of how it shapes the individual, their physical environment, and their social existence. As an extension of human productive activity, the way in which humans produce symbols and interact through the symbols they produce has undergone constant change in light of historical and social factors. Parallel to this, there is a reciprocal relationship between cities and the communication process, which serves as another reflection of productive human activity. The changes that the phenomena of communication and the city have undergone throughout history have been analyzed through the lens of Richard Sennett's concepts of "interior," "exterior," and "publicness". The topic has been examined by drawing on historical phenomena and concluding with the juncture of modernity and modernism. In light of the concepts used in the study, "interior"—as a spatial definition—is associated with the subjective and private, while "exterior" is linked to the public sphere. Urban and social processes in which the "interior" predominates emphasize the private and subjective, while the "exterior" is marginalized and publicness is dissolved. The organizational structure of communication technologies and media—which cannot be evaluated impartially—emphasizes the "interior" while appealing to the private and subjective, thereby reinforcing the individual and individualism in a manner linked to the existing social order. Conversely, communication technologies and media lead to the trivialization of the "exterior," resulting in the erosion of the public sphere and collectivity.

Keywords: Urbanity, digital communication, public sphere.

¹This paper forms part of a broader collaborative initiative among the various Global Media Journal editions. Parallel papers address shared theme from the perspective of each national edition. 'Media and Borders' was selected as the theme for the Summer 2026 collaboration. Additional contributions are provided by the the German edition and the Indian edition.

"The paradox of visibility and isolation, which has become such a major concern in modern public life, stems from the right to remain silent within the public sphere that took shape over the last century" (Sennett, 2013, p. 46).

Defining humanity as a species has long been an endeavor sought after in the history of thought and addressed in various ways. In line with this endeavor, the acceptance of humans as thinking, conscious, designing, and—thereby—producing beings capable of transforming nature through their production places them in a position where they not only establish their own existence but also shape their own history. However, neither the human capacity for thought, nor consciousness, nor the ability to design and produce arises spontaneously; therefore, these faculties cannot be regarded as the primary determinants. Rather, it is the material conditions that determine human capacity in every sphere and the processes that develop from them (Marx, 2010, p. 30; Ollman, 2006, pp. 16–39). In this study, human beings—recognized as social beings—will be examined in relation to communicative and spatiality; they will be analyzed within the context of the disappearance of the public sphere, drawing on Richard Sennett's understanding of architectural design and urban planning, which is centered on the concepts of "interior," "exterior," and "public sphere."

Within Sennett's theoretical and conceptual framework, his comparison of "interior," "exterior," "private," and "public"—in relation to social existence, urban reality, and urban experience—creates a vibrant arena for discussion regarding modern life practices. As a result of the gradual narrowing of the "exterior" and the public sphere alongside modernity and modern life, the "interior" has become a cradle of introversion, fantasy, and subjectivity, while simultaneously serving as a refuge for individuality and individualism. In contrast, although the "exterior" appears to be expanding physically, it is eroding the public sphere within a context of social contraction. As a result, people in contemporary city centers are adopting an increasingly cautious attitude toward the exterior, leading to a distinct trend toward introversion and withdrawal into the private sphere.

The current communication environment, characterized by the elevation of the "interior" and the trivialization of the "exterior," acts as a catalyst that accelerates this process. While the "interior's" suppression by the "exterior" necessitates a rethinking of the boundaries between the two, it also encourages reflection on the erosion of the public sphere and new forms of sociality. This article will explore the boundaries of the media topography within the context of urbanity, focusing on the boundaries and transitions between the "interior" and the "exterior," following a historical trajectory and examining social and political phenomena. The topic will be addressed using a qualitative descriptive research design. By the nature of this

research design, it will not include a hypothesis to be tested or research questions seeking answers. Instead, in accordance with the characteristic features of qualitative research, an intellectual activity based on inference and critique within a theoretical framework will be carried out in light of conceptual interpretations and evaluations. Given its descriptive nature, the study will examine how phenomena, events, and developments emerge, and communication activities will be analyzed from this perspective (Geray, 2017, p. 66; Erdoğan, 2003, p. 138).

Symbols, Communication, and Limitations

It is possible to state that the most fundamental characteristic distinguishing humans from other living species is their ability to communicate. From ancient thought to communication studies conducted within the modern university system, there are numerous studies that discuss and substantiate this proposition in various forms. Within the category of definitions aimed at identifying human qualities, humans have been described by some thinkers —as is commonly done—as “homo sapiens” (a thinking being), “homo symbolicum” (a being that uses symbols), and “homo loquens” (a speaking being) (Şenel, 2006, pp. 10–12). Based on these definitions, it appears possible to describe humans as beings who communicate in various ways through their intellectual activity.

On the other hand, it is known that communication is not unique to the human species; other living beings in nature—from animals to plants—also possess highly complex communication abilities and patterns. However, as centuries of debate on the phenomenon of communication have shown, the way the human species communicates differs in one respect from that of other living beings in nature. This difference can be summarized as follows: creating images and forming imagination as mental representations; concretizing them by constructing symbols; making them permanent through concretization; and, ultimately, building culture through this process. Giving sound a specific form to produce speech and conversation can be considered the starting point of this entire journey. Furthermore, tens of thousands of years after first appearing on Earth, humans discovered that speech was not the only way to encode and convey what is not “here” and “now,” and that other possibilities existed. All these discoveries inherent in culture can enable us to understand human existence and define it comprehensively: “Humans are social animals that systematically create and use material and symbolic tools” (Şenel, 2006, p. 13). Thus, humans can be defined as beings who communicate in ways distinct from other living creatures and, through this, construct their social existence.

In a historical era where everything is collective, a sociality in which concepts, boundaries, and definitions such as “private,” “intimate,” “public”—in a form of sociality where such concepts, borders, and definitions—at least in their current form—do not exist, caves—which served as the first shelters, the space for vital needs and the means of survival—have become, in current terms, stages or plat-

forms for communication. Research and discoveries have revealed that the existence of these stages or platforms extends almost continuously back to earlier periods of history. Until recently, in many art history books and works on the history of communication, the findings considered to be the oldest cave paintings were those at the Lascaux Cave in Europe, dated to around 22.000 B.C. Subsequent discoveries have pushed this date even further back; the paintings in the Chauvet Cave, dating to around 30.000 BCE, have been recorded as the oldest known examples. In studies conducted in recent years, cave paintings in Southeast Asia have been uncovered that may date back as far as 50.000 years (Ertuğrul, 2024). It is important to remember that these creations—which can be mentioned in a single sentence or read in a single breath—span tens of thousands of years and reflect human creativity and specific forms of social organization.

When we examine the sediment of this tens-of-thousands-of-years-old accumulation, it may be possible to find the visual and conceptual traces of writing, the printing press, photography, and cinema. Various theories have been put forward to explain the reasons behind the creation of prehistoric paintings, including mimesis, magic, a form of educational practice, socialization, and acculturation. Alongside—and even beyond—all these possibilities, one must not overlook the role these paintings play in highlighting not only the human power of imagination but also the drawing of certain boundaries within life and the permeability or rigidity of those boundaries. The interior of the cave as a space and the exterior of the cave as another space carry different implications—not only physically but also conceptually and sensorially; the boundary between the interior and exterior of the cave is both made distinct and eroded through communication. For example, based on the paintings in the Chauvet Cave, herds of rhinoceroses are depicted running outside the cave, across grasslands and deep within the forest. Indeed, the rhinos' heads and horns are depicted with an extraordinary effect designed to reinforce the impression of movement, thereby enhancing the fidelity of their running. It would not be entirely unfounded to seek the foundations of the concept of moving images here. In reality, the human is inside the cave while the rhinoceros is outside; although the interior and exterior of the cave are separated by a sharp physical boundary, the rhinoceros—through imagery and symbolism, and thanks to human imagination and creativity—has broken through the boundaries of space and time to be included within; the exterior also exists the interior, and of course, the interior is also exterior. The interior and the exterior are not opposites but rather complementary extensions of one another. It may be possible to find here the symbolic tools and human existence mentioned in the statement defining humanity as a being.

The path that began with cave paintings has, thousands of years later, turned toward writing and the alphabet at the crossroads of civilization. This form of symbolization—which first emerged as pictographic writing and had speech as its precursor—developed into phonetic writing, or, to put it another way, a technology that represents speech (Ong, 2007), thereby profoundly altering the boundaries

of space and time. The emergence of writing also influenced the relationship between thought and space. Thanks to writing, thought was spared from evaporating into the past; as Ong observed, it became anchored to space and thus gained permanence and durability. The strong connection between thought, writing, and space was also reflected in the earliest forms of symbolization. Joseph Rykwert notes that the symbol —which can be rendered as “nywt” in Ancient Egyptian hieroglyphs—is one of the earliest indicators of the word “city” and of urban existence (Sennett, 1999, p. 65, citing Rykwert, 1988). Sennett explains a planning principle that has left its mark on today's cities as well, noting that the circle—one of the symbol's elements—represents city walls or a similar enclosed space through its unbroken form and closed nature, while the + symbol inside the circle symbolizes life and development within the enclosed space: “Intersecting lines symbolize the simplest way to define boundaries by laying out streets in a grid pattern” (p. 65). In this way, “interior” and “exterior” begin to be grasped through boundaries, finding their meaning within a broad social context; this process of demarcation permeates all aspects of social life—including the city and communication—under capitalist modernity, taking shape as its *modus operandi*.

If we continue to seek the historical and intellectual transformations of the modern world within ancient society—particularly along the axis of the development of Western thought—looking to Ancient Greece may offer valuable insights. In Ancient Greece, too, while the “interior” and the “exterior” were distinct from one another, they were not entirely disconnected. The agora, serving as the venue for citizens' actions of all “public” nature—primarily economic and political—occupied a central position in social life. If the agora, with its public, social, or collective nature, is considered “exterior,” one might assume that, as its counterpart, a “private” or “intimate” space must exist “interior.” The “interior,” as the opposite of the “exterior,” was defined by the word *oikos*, which in Ancient Greece meant “home.” Although the home or household, as the “interior,” is distinct from the “exterior,” it is not isolated; in this sense, it holds unique significance; *oikos* is almost a prerequisite for an ideal polis. If we recall that the etymological roots of words commonly used today—such as “economy” and “ecology”—and the scientific fields named after them lie in “*oikos*”, it becomes easier to grasp the concept of wholeness rather than fragmentation, and thus the nature of the public sphere. In this context, recalling Aristotle's definition of “*Zoon Politikon*” reveals that the boundary between the interior and the exterior must be understood not as one being severed from the other to make one dominant, but rather as a framework in which they mutually produce one another.

As with all creations, language—which signifies interaction through symbols—is not independent of material reality and social relations; it cannot be positioned as a determining factor in and of itself. However, if the linguistic expression of facts, events, and processes is considered an extension of the system of social relations, it may become easier to clarify the projection of the collective imagination; of course, this entire process cannot be considered separately from relations

of property and power. Over a period of approximately 10.000 years, a world in which private property and the associated social relations emerged has shaped not only the infrastructure but also the entire superstructure. As institutions of the superstructure—law, religion, language, and culture—have been molded by the material reality based on private property, they have taken on a form consistent with it. At a moment when a social structure based on private property had become fully institutionalized, both politically and sociologically, the three institutions of the superstructure—religion, law, and language—took shape in response to the need for “borders,” according to the given circumstances. In the Roman Empire—which occupies a significant place in history and where the practice of political organization became centralized and institutionalized various disputes over boundaries could arise among landowners. Since these disputes, rooted in the private property system, must not cast a shadow over the continuity of the social structure, there was a need to determine where the boundaries of lands began and ended, and the superstructure responded to this need in a manner consistent with the infrastructure. The Roman god Terminus was responsible for determining where lands began and ended. The shadow of the god Terminus manifested itself on earth through his image on boundary stones called “Termin,” erected around the lands; he regulated property relations (Aksoy, 2022, p. 34) and imbued this demarcation with a sense of sacredness. As Madsen (2021) notes, this understanding of boundary demarcation—which was conflict-free and bloodless but based on an ideologically internalized consensus—was perpetuated each February, at the end of the ancient Roman calendar, through ceremonies called Terminalia and the bloodless sacrificial rituals performed during them. However, if one of the boundary stones were destroyed, moved, or removed, the perpetrator faced certain death.

While the social structure based on private property persisted, with the change in the property regime—the transition from a slave-owning society to feudalism—a conception of a single god who sees, watches over, controls, and directs everything emerged, replacing the many gods previously responsible for various acts and actions. This change in the superstructure, of course, materialized as a reflection of the change in the infrastructure; it was completed by the gradual decline and eventual collapse of slave-owning society, followed by the emergence of feudal society. In ancient societies, including Rome, the collapse of the slave-owning social order also eliminated polytheistic belief systems, establishing the concept of a single god as dominant, thereby spreading Christianity throughout Europe.

The dominance of Christianity shaped not only many aspects of life but also the principles of urban design, forming the foundation of the concept of boundaries that extends all the way to modern social life. Sennett (1999), noting the nearly absolute determinism of Christian influence at the core of Western civilization and urban planning principles, defines the underlying motif as the “fear of openness.” In this vein, the boundary between the interior and the exterior permeates the very cells of the urb, becoming the fundamental determinant. As the exterior became

increasingly frightening to people who were turning interior, the “spiritual world”—for those seeking refuge in the physical reality of the home and the church—became a safe haven against this sense of unease. As streets—lined with such houses scattered side by side—intersect haphazardly, people collide with the majestic masses of suddenly appearing religious structures and surrender to the spiritual. In the exterior—perceived as uncanny due to its near-total absence of restrictive moral norms—pain, the sufferer, and the act of bearing witness to pain have all taken on new forms. When one steps outside, one may bear witness to suffering, but this witnessing does not necessarily lead to empathy and, consequently, solidarity. It is possible to approach visible suffering with tolerance; it is also possible to derive a kind of pleasure from it, or for suffering to become a spectacle simply because it appears intriguing. However, when moving from the exterior to the interior, the walls of the sacred have made suffering visible through the “duty of mercy,” thereby both visualizing and concretizing morality through space (Sennett, 1999, pp. 27–36).

Within this moral framework, it was believed that the grandeur of spatiality and the way it was visualized had to be vast enough to create a chasm between it and the earthly, “primitive and modest” places where ordinary people lived their daily lives (Gombrich, 1999, p. 171). The “interior”—where humans construct not only their biological existence but also their intellectual and sensory existence, in other words, where they bring their inner world into being—and the “exterior” have been systematically isolated and demarcated from one another.

In his book “The Story of Art”, Erich Gombrich (1997) explains the relationship between changes in architectural style and the earthly and the heavenly in light of changes in church architecture. The architectural style inherited from Rome designed the church in a heavy, somber, and dignified style, creating a “heavenly church”; but by the 12th century, this style gave way to a new one that it had also inspired: the “idea of the Earthly Church,” which “offered a refuge against the terrible assaults of evil,” emerged (Gombrich, p. 188). The church walls, from which “everything heavy, worldly, or unbeautiful” had been eliminated, “consisted of stained-glass windows that shimmered like rubies and emeralds (...) The devout person who surrendered to the inner contemplation of all this beauty felt that he was drawing closer to understanding the mystery of realms beyond the material world” (Gombrich, p. 189). Although the stylistic shift in religious architecture reflects theological understanding to a certain extent, it cannot be argued that a major change occurred regarding isolation and fragmentation in people's daily lives.

This entire framework offers a certain trajectory regarding the understanding of the phenomenon of communication within the historical period under consideration. Perreault (2016, p. 16) argues that, in the early Middle Ages, thinking about communication was a religious endeavor and that this endeavor was shaped around the relationship with God. It can be said that at the center of this

thought lay the idea of reaching God—even if not physically. Elaborating on his argument by referencing the views of Christian Western theologians such as Jean Scot Erigène and Abbé Suger, Perreiault summarizes that the divine is identified with light, that the entire universe is imbued with God's light, and that particular sources of light are understood as manifestations of God's universal existence. Therefore, light is necessary to bring humanity into communion with God, and religious structures must be designed and constructed in accordance with this fundamental purpose. "The problem of mediation will arise through these concepts (claritas) where material light (lumen) meets spiritual light (lux)" (Perreiault, p. 16).

Perreiault, who argues that the concrete manifestation of this quest and orientation can be found in the Basilica of Saint-Denis—built by Abbé Suger in the 12th century—states that the purpose of this structure was "to expose the faithful to the light (claritas); to dazzle their eyes with the (lux), the flame of thick church candles (ignis), and the glitter of gold reflecting off them" (p. 16). It can be argued that this archaic principle and mechanism—though operating on a different theological plane—conditions the individual's existence and communication within capitalist society. In an adapted form of this principle, as humans turn inward and withdraw into themselves, it can be argued that those who design religious structures also guide communication activities, just as they do in civil architecture and urban design. The trajectory of communication technologies—along with the economic, political, and cultural order in which technology flourishes—constantly exposes the human being—in the position of both subject and object—to light; light, radiance, and reflection are becoming the fundamental issues of material practice. The hyper-transparency of the overexposed human gives rise to an illusion; this illusion, intersecting with social opacity, produces a sociological, political, and cultural fracture stripped of publicness and sociality. The ancient distinction between interior and exterior, combined with technological development in capitalist society and the technological dominance stemming from economic-political factors, creates a sense of continuity. Spatial organization, architectural design, and urban planning, when combined with communication processes, patterns, and technologies, render the boundaries between private and public spaces permanent. To deepen this analysis, it would be useful to trace the dissolution of the public sphere, to conduct this tracing by following the trajectory of the establishment of capitalist modernity, and then to concretize it by synthesizing it with the phenomenon of communication.

Modern Spaces, Boundaries, and the Disappearance of the Public Sphere

Human existence—psychological, sociological, political, and cultural—as a social agent has long been a subject addressed in the worlds of science, thought, and artistic creation, yielding a wealth of works. This endeavor across various disciplines and fields has taken shape through approaches, perspectives, and methods

that differ in many respects. At the dawn of modernity and modernism, Descartes separated the mind from the body. The mind is a substance that occupies no space-time yet still exists, while the body is a mechanism that occupies space-time; the mind and body materialize by converging in the brain. Thus, it can be said that this opposition creates the point of collision between the interior and the exterior. The centuries that have passed since the time when Descartes' thought resonated coincide with the formation of the institutional and theoretical framework of modernity and modernism, as defined by the prevailing social conditions. The splendor of capitalist civilization goes hand in hand with its barbarism, presenting a sequence virtually unseen in any historical phase or formation that preceded it. The transformation of the means of production and the development of productive forces, along with the immense increase in production capacity, have also radically altered human and social relations, institutions, patterns, and habits. Cities—which serve as a labor pool, a market, and a production hub, where the arteries of capitalism converge—have also harbored extraordinary tensions. The capitalist city is a structure that is much more densely populated, much faster-paced, and much more dynamic in its rhythm. Cities shaped by the Industrial Revolution—especially metropolises—are now the centers of life; consequently, extraordinary waves of migration have occurred from the countryside, villages, and small towns to these urban centers.

The conditions in question have driven people to seek shelter, and that shelter has once again become a refuge. It is clear that this search requires drawing a boundary between the exterior and the interior. However, if we examine this more closely, what are the concrete conditions that fuel the desire for and need for the “interior,” beyond the mere shelter? Sennett (2013) clarifies these conditions by exploring the concepts of “home” and “refuge.” As the Industrial Revolution gave rise to new concerns stemming from changing social relationships, a foundation was needed to articulate these issues—and it was precisely for this reason that the “home” became a refuge. Sennett likens the home, as a refuge, to “a monk seeking spiritual enlightenment by retreating to his cell.” He defines this quest for enlightenment as an escape from the filth of power in the world and a means of bringing everything into sharper focus, adding: “What is revealed in the sanctuary is our truth, our very self; it is the weight of the medieval past” (Sennett, 2013, p. 42). The conclusion that can be drawn from this can be summarized as follows. On the shoulders of modern society and its individuals, the historical burden accumulated from the past has been compounded by the structural impasses and burdens of the modern world; humanity has found both the confrontation with its own suffering and its salvation in turning inward—taking refuge in “spirituality,” which manifests in various forms—and in fleeing from the exterior world and the collective.

For the modern individual in capitalist society, retreating into the home has not been sufficient to clearly define the boundaries with the exterior; the person who has withdrawn has been forced to further compartmentalize the world within those four walls, isolating one part of their domestic world from another. The cur-

rent architectural order—which we have come to take for granted and assume has always existed—emerged in the 19th century alongside the concept of “the division of subjective life into duchies,” whereby each space within the home acquired a function dedicated to a specific activity, such as love, play, or communication (Sennett, 2013, p. 44). The ritualistic behaviors of today's middle-class urban life have reinforced the “private” and “subjective” spheres with extremely rigid boundaries, even within the sanctuary known as the home.

Within this framework, the design of homes—as a practice of microspatial design and organization—can be examined in relation to the forms of power in capitalist modernity. However, it is necessary to clarify the connection between this principle of micro-design—that is, the design of the interior—and macro-design—that is, the design of the exterior. Bauman (2000), using the concept of “the legibility of space,” notes that this ability to read space carries the potential to produce the sphere of hegemony of the modern state and state powers. The reorganization of space is inevitable for establishing and maintaining sovereignty, and this form of organization gives rise to a “space war.” In this war, while the government and state officials seek to establish absolute control over space, maps have served as the material means to fulfill this desire. While maps facilitate the abstraction of space, they have granted the state and government a perfect ability to interpret it, thereby rendering space impervious to interventions by the grassroots or the public—and to any form of intervention that cannot be controlled from above (Bauman, 2000, pp. 39–40).

Indeed, in modern capitalist society, maps have become one of the practical tools for preventing people from breaking down the boundaries between the “interior” and the “exterior,” from bringing their concerns into the public sphere, and from organizing; through cartography, social and political control mechanisms have been firmly established. Baron (Georges-Eugène) Haussmann's plan for Paris can be considered a typical historical example of this situation. Haussmann eliminated Paris's narrow streets and built wide boulevards lined with architecturally uniform buildings, thereby creating the image of Paris as we know it today. There were specific historical reasons that, in a sense, compelled Haussmann—and Napoleon III (Napoleon the Nephew), who appointed him—to undertake such a massive project. During the revolutions of 1830 and 1848, barricades erected in the narrow streets—which were difficult or impossible to breach—compelled the ruling class to redraw the map of Paris. Thanks to the Haussmann Plan, the authorities were able to establish control over space through the map of Paris; precisely as Bauman observed, the urban space became—if not entirely closed off—quite resistant to public intervention. The first test of the Haussmann Plan and the new map of Paris came during the Paris Commune of 1871. During the Commune, the barricades that were erected were easily dismantled, thereby making the city and society transparent to those in power and rendering the urban space largely immune to public intervention.

While urban space and society are subjected to such transparency, it is

impossible to speak of the opacity of the human being and of private/subjective space. While the mapping of the city ensures control over the exterior, can “mapping”—as a practice of spatial organization—also fulfill a function within the safe haven of the home? As mentioned above, every area within the home has now taken on a specific function and purpose of use, becoming a space for particular activities. However, it cannot be claimed that this entire approach to planning occurred haphazardly. Just as maps enable control over space by schematizing and planning terrain, area, and topography, it is conceivable that the interiors of homes can similarly be controlled through micro-mapping. Our experience contains various pieces of evidence that could corroborate this line of reasoning. In each and every society and geography permeated by the spirit of capitalism, the floor plan of an average home exhibits a high degree of similarity to one another, to a certain extent independent of the home’s size. The emergence and development of capitalism have imposed an architectural philosophy based on this similarity. Indeed, particularly in the early stages of industrial capitalism, architectural thought was shaped to mitigate the prevalence of epidemics and deaths in cities caused by unhealthy and inadequate housing conditions. At this point, it should not be forgotten that one dimension of the Haussmann plan was to create a sterile urban space. Interior spaces designated for specific activities generally exclude any other function, thereby entrenching the principle of “the compartmentalization of subjective life” that Sennett refers to. As an illustration, very few homes have a book in the kitchen; they are commonly placed in other “appropriate” parts of the home. The television is located in the living room—the home’s most prestigious room, where the domestic public gathers most extensively. In today’s middle-class homes, there are rooms set aside—and even equipped—specifically for playing video games. Thus, as a practice of micro-scale mapping, the architectural plans of homes also encourage—and even compel—people to distance themselves from the collective, to withdraw and shut themselves off, and to remain interior. On the other hand, amid the relentless and fast-paced daily cycle of modern cities, the home, as a shelter and refuge, promises an escape from all of this.

When this entire approach to planning and design combined with the dynamics of capitalism and modern society, it led to the dissolution of the public sphere. Sennett (2013) discusses the “decline of the public man” within this framework. The Industrial Revolution, changing class relations, the rise of metropolises, and the establishment of modern society initially allowed, if only temporarily, for the thick veil covering the public sphere to be lifted. The emergence and usage of the term “cosmopolitan” stand among the indicators of this changing social landscape. The first individuals of modernity, freed from the influence of both religion and kings, saw the armor of elitism shattered—from pastimes to fill their leisure time to patterns of cultural consumption—allowing people who did not know or resemble one another to come together in the metropolis. This trend also created the possibility of taking a step toward the public sphere and pushing subjectivity and privacy into the background. With the 19th century, we witness the relatively

distinct form of the public sphere—which had briefly emerged—fade once again. As a result of the Industrial Revolution, mass production expanded the scale of both production and consumption, leading to homogenization in a manner consistent with the nature of this expanding scale within capitalist logic. Homogenization, in turn, eliminated the potential for the public sphere, while the private and the subjective were once again emphasized. Urban space, the urban experience, and social practice became synonymous with consumption (Sennett, 2013, pp. 37–46).

The glue that connects the 19th-century Parisian passages—first lit by kerosene and later by electricity—to today's massive shopping malls is the practice of consumption. Throughout the process of biological and cultural evolution, humans have been producers as well as, of course, consumers. However, consumption in modern society differs from other social forms and stages; it is now grounded not only in need but also in desire—one must desire in order to consume.

Goods, services, and images must arouse desire, and to do so, they must entice potential consumers and keep that desire constantly alive; there is no visible finish line in the pursuit of new desires rather than the satisfaction of existing ones. The very notion of "limit" must have temporal and spatial dimensions. As a result of the elimination of the need to "wait to satisfy a need," the need itself has disappeared, leaving only the act of waiting (Bauman, 2000, p. 91).

Thus, the public sphere has succumbed to subjectivity, individualistic ideology, and its pursuit of pleasure—the equating of pleasure with desire, the boundlessness of desire, and its equating with consumption. The inevitable consequence of this situation finds its symptomatic expression in what Sennett (2013) defines as the "paradox of isolation." Thus, people become isolated from public life; as they become more isolated, public commons erode, dissolve, and disappear. If we accept that "the order of our time is one of disconnection" (Sennett, 2002, p. 14), we can see that cities where millions live on top of one another have succeeded in fusing the principle of order with disconnection in a single mold. Residential and commercial spaces within isolated structures capable of housing hundreds or thousands of people, shopping malls that serve as breeding grounds for every kind of consumption—from durable and non-durable goods to cultural commodities—along with streets and avenues that operate at high speed and continuously, much like a highway, yet where no one can make contact with anyone else, and the squares they connect to—which are almost merely transit points for getting from one place to another—constitute the grammar of a city from which publicness has been swept away. With the concept of frictionless capitalism, the boundaries of space have almost completely vanished today, and the public sphere has evaporated.

Anthropologist Edward T. Hall later mapped out the coordinates of this state of isolation in his works "The Silent Language" (1959) and "The Hidden Dimension"

(1966), conceptualizing the physical distance people maintain around themselves while interacting with others in daily life. According to this, people maintain and observe a certain distance from others during communicative activities, depending on the social nature of their relationship. As this expands from the inner to the outer sphere, the distance between us and other social actors widens. Hall's approach to proxemics legitimizes the normative and theoretical framework of the given.

The Screen as a Border of Publicness

While the dissolution of public and the disappearance of the public individual are assessed through urban space—as the physical arena of human activity—and the home, its basic unit, it should not be overlooked that, beginning in the 19th century, another actor has become a decisive factor in this debate. This new actor in the erosion of the public sphere is the mass media. The emphasis on “mass” in the naming of these new apparatus can be interpreted as pointing to a moment and a situation in which the public sphere has become lifeless, in relation to the understanding of the social condition.

To put it in a clichéd phrase, the communication technologies of the 19th century, which advanced at a dizzying pace, began moving toward an electronic phase with the 20th century. Throughout this process, the public function and nature of mass media have also taken on a characteristic that is sometimes highlighted and at times acquires legal status. It could be argued that the need to emphasize the public sphere is, at the same time, an illusion created by the status quo—which determines the organizational structure of mass media—to fuel subjectivity; for in a capitalist society, prioritizing the public sphere is not only impossible but also contradictory.

The emergence and widespread adoption of electronic communication have led to people retreating further into their private/personal spheres. Thus, the medium of electronic communication can be identified as among the primary contributors to the paradox of isolation. Although these have the potential to inform very large groups of people about one another and a wide variety of topics, the structural limitations associated with the current social situation act as a barrier to the public sphere. This situation does not stem from the nature of technology or the medium itself. Sennett (2013, pp. 356–368) states that technology cannot be demonized and, accordingly, means of communication cannot be defined as “devices of hell”, emphasizing that the blame for historical developments cannot be placed solely on medium of communication. First the radio, then television—and now, if we include digital medium of communication and technologies in this category as well—medium of communication encompass and reinforce the private/-subjective while excluding, limiting, and erasing the public. This outcome stems from the organizational structure of these apparatus, the inevitable relationship the audience must establish with the device as a result of this structure, and the

way in which these devices frame events. As Williams (2003) also notes, communication technologies neither emerged by chance nor are they determinative on their own; each is a product of a specific historical and social context. To reject an entire history in terms of time and space—and within this conception, to ascribe an unchanging essence to human beings and accept technology as a tool that satisfies the needs of this essence—can be regarded as an idealist inference produced by a metaphysical method (Williams, 2003, p. 107). Within this framework, medium of electronic communication—first radio and then television—have taken on the function of clarifying the boundaries between the interior and the exterior, bringing the private/subjective to the fore. The organic and holistic understanding of reality has been fragmented by the “flow”-based mode of operation of these media (pp. 17–26). “The needs met by electronic media (...) are cultural impulses toward withdrawing from social interactions in order to know and feel oneself more fully as an individual,” states Sennett (2013, p. 356). For centuries, humans have been confined to the interior—to subjectivity and the private sphere—through spatial planning and architectural design; now, they are also being confined to subjectivity and individuality through means of communication.

Developments such as the widespread adoption of television in the 1960s and the use of satellite technology were greeted with great enthusiasm, particularly by Marshall McLuhan and those who embraced his views. When McLuhan's technological determinism was combined with a techno-optimistic perspective, the belief that the world would become a paradise on earth became widespread. McLuhan prophesied that with the development of electronic communication—and television in particular—the world would become a global village. McLuhan's prophecy may also be interpreted as a challenge to the very existence of borders. However, both the proposition itself and the social conditions under which it was formulated render this challenge invalid. While McLuhan's ideas garnered a broad following in academia and intellectual milieu, the bloodiest scenes of savagery in the post-World War II era were carried out by the United States in Vietnam, and the Vietnam War took its place in history as the first war broadcast on television (Erdoğan, 1997, p. 321). This period, which saw the collapse of the narrative of a “democratic” world order that television was expected to create, was also a historical interval during which theories of the active viewer emerged and were frequently debated in the field of communication studies. Typically, the attacks in Cambodia—which must be mentioned alongside the atrocities in Vietnam—along with a series of coups and massacres carried out in many Latin American countries, and similar events in other parts of the world, all took place during an era when electronic communication was becoming widespread. It is now easy to see that the “new media,” which were met with great hope at the time of their emergence, proved incapable of resolving many local and regional problems—including these massacres. The dominance of the private sphere, the personal, and subjectivity has stifled the voice of public demands. This observation must be recorded in the inventory of the erosion of the public sphere.

The major leap following electronic media was achieved through digital technologies. The foundations of digital technology can be traced back to the 1970s, to the transition from transistors to microprocessors. The early stages of digital technology in civil society took concrete form in the 1980s with personal computers, game consoles, and audio recording software such as CDs. In the 1990s, the advancement and widespread adoption of personal computers led to the popularization of the idea of connecting these devices to one another, and the internet—or the World Wide Web—began to be used at a rapid pace around the world. Digital communication technologies developed in this way and became firmly established with the emergence of portable computing devices. The many applications and platforms that emerged alongside the spread of digital communication technologies were once again met with enthusiasm, hope, and excitement in academia, intellectual milieu, and society at large—much like at the dawn of the electronic communication era. During this period of widespread adoption of digital media, we also witnessed the strong articulation of McLuhanian approaches and the “active audience” thesis. In line with a Habermasian understanding of the public sphere, there is a strong emphasis on the democratizing qualities of digital communication technologies and media. Definitions related to the subject and the subject’s private sphere have increasingly taken on a political dimension; these definitions have emerged from the private and sacred spheres and have become increasingly politicized issues (Dahlgren, 2013, p. 145). Particularly in Western democracies, as voter turnout—the dominant form of political participation under the representative liberal model—has declined, digital communication technologies have emerged as a sort of antidote, and digital media have become the new refuge of the liberal world.

In the current era, characterised by the pervasive adoption of digital communication technologies, the complexity of issues has been increasing exponentially on a daily basis. Approximately half a century after the Vietnam War—the first war broadcast on television—numerous massacres have taken place, particularly in the Middle East (ranging from the invasion of Iraq to the genocide in Palestine). During these attacks, millions of people were slaughtered; the massacres were recorded and broadcast in all their brutality; and these images have been—and continue to be—viewed by millions of people not only on television but even more so via other devices, primarily cell phones. Virtually everywhere in the world, various forms of inequality—most notably economic inequality—prevail. The world’s natural resources are being rapidly depleted through exploitation, leading to major environmental disasters. Due to the ruling class’s mode of production and related activities, a profound climate crisis is unfolding, threatening all life—including human life. All of this is taking place within a technological landscape characterized by the extremely rapid and widespread production and dissemination of information. Despite extensive documentation of these events, humanity’s problems—and the suffering stemming from them—are not diminishing but, on the contrary, increasing. In this context, it is worth recalling an observation made in earlier

sections of this study: Human beings may not always feel disturbed by the suffering they witness, and this may prevent them from showing solidarity with those who are suffering. The cause of this situation must be sought in human existence—which is confined within private/subjective boundaries—and in the erosion of the public sphere. Theodor W. Adorno and Max Horkheimer set out to explain the contradictions of modern life through the culture industry, noting that the loss of stability in objective religion is filled by the culture industry and its various products (1996, pp. 7–62). The loss of stability in objective religion continues to manifest today in a secularized guise, mediated by digital communication technologies. The individual of our age, severed from the public sphere, observes the life they live from the exterior without ever stepping outside, placing themselves at the center of this spectacle. This experience takes shape through the pursuit of individual and false salvation—sometimes under the guise of science, sometimes through pseudo-scientific methods—via personal development, life coaching, and secular-looking esoteric-spiritual fabrications.

The current media landscape, which sanctifies the individual, individualism, and the private and subjective, fundamentally defines what is “interior” and “exterior” in social life. The liberal perspective accepts the individual's existence in this form and their use of media as the new frontier of political and cultural existence. In this perspective, a conceptual framework stands out that blends the 1960s' theories of the active audience, the uses and gratifications approach, a symbolic interactionist construction of the self, and a Habermasian understanding of the public sphere (Habermas, 2015).

In this quest for liberation, digital communication technologies serve as a mediator; it is the social order in which they flourish that breathes life into them. The existing order, which suppresses collectivity and the public sphere, lavishes praise on individualism, subjectivity, and the private. The “communities” that form around the screen cannot be considered separately from the individual's lack of public experience and practice—since such individuals are unable to organize and come together—but can, at best, be viewed as a manifestation of this lack (Sennett, 2003, p. 17). In such a social order, the narcissistic psyche—to use a Freudian term—perceives its own existence as transcending and taking precedence over everything else, and all communication practices are shaped accordingly. Social media platforms—which have emerged with the development of digital communication technologies and are hailed as “islands of democracy” for supposedly opening up space for participation (and are, somewhat misleadingly, also referred to as “new media”)—constitute the current practice of the restriction of the public sphere through their operation centered on subjectivity, the private, and the individual. Social media platforms, many of which have a visually dominant architecture, represent the latest variation of this focus on the subject and the private sphere. Reality, which was once sought on television screens measured in meters and compressed onto that surface, is now sought on screen surfaces measured in centimeters. A positive correlation emerges between the narrowing of the public

sphere and the shrinking of screens. As the public shrinks, these smaller screens have become a veil for subjective, private, and individualistic representation.

The proliferation of cameras, driven by the development and widespread adoption of digital communication technologies, has turned the practice of taking and sharing one's own photos—known as “selfies”—into a common habit. As both the practice itself and the way it is named indicate, the entire fabric of social existence has now, in a way that transcends even physical boundaries, effectively surrendered to subjectivity and the private sphere. It is well known that Instagram has played a major role in the widespread adoption of this cultural practice as a habit. In 2014, more than 200 million photos shared on Instagram carried the “selfie” tag, so much so that the Oxford Dictionary selected “selfie” as its Word of the Year in 2013 (Cooper, 2026). In contemporary society, the pursuit of spiritual fulfilment and the attainment of perfection through divine intervention is a common ambition shared by many individuals. The metaphor of the light serves as a symbol of spiritual enlightenment and transcendence, akin to the spiritual quest depicted by the believer at the Basilica of St. Denis. The divine perfection he seeks and aspires to attain is himself. The narcissistic personality created by the “paradox of isolation amid visibility” (Sennett, 2013, p. 28) has given rise to a human type that is excessively staged and rendered hyper-transparent.

As capitalist civilization has become institutionalized, adding the burdens of the current social structure to the centuries-long inquiries into the nature of humanity, scientific efforts aimed at the transformation, crises, and healing of the psyche have become systematized. In this vein, the effort to formulate the subject—and its state of being both within and without—set out centuries after Descartes to follow a path reminiscent of his, giving rise to a theoretical continuity from Freud to Lacan. Those drawing from the tradition of psychoanalysis—particularly Lacan—have conceived of the human being as a creature that, once it begins to breathe in this world, can never again find serenity. According to this view, the time when a human is “whole” and “at ease” is the period spent in the womb, when they are not yet “exterior.” Once the human being emerges “into the exterior,” serenity is dissolved; especially after seeing oneself in the mirror, one fully realizes one's existence outside the womb, and the subject is thus established. In this vein, the human being before life, the living human being, and the human being after life have been interpreted through the tense relationship between consciousness and reality. The paradigm shift from utopias to dystopias is characterised by a transition from collective creative power, as embodied by the utopian ideal, to a prescription for isolation, individual solutions, collapse, and hopelessness, as typified by the dystopian paradigm.

Conclusion

Throughout history, humans have been agents who produce their own material and social existence. The reflections of this can be found in communica-

tion—as a defining characteristic of humanity—and in the cultural creations produced through communication. The act of communication, which can be defined as interaction through symbols, has been decisive in shaping the human physical environment, while at the same time being shaped by that environment. In this regard, there is a strong relationship between the means and capacities humans use to communicate and the environment in which they live. The form that the city takes as the physical environment in which people live parallels the way humans communicate; there is a reciprocal relationship between the two. However, neither can be considered a determining factor on its own; each is shaped—separately and together—according to power relations within the framework of historical and social conditions.

Digital media—and social media platforms as a specific form thereof—individualize people under the pretense of making them public and visible, thereby homogenizing them and eliminating publicness and organization. While social life encourages self-revelation and self-display in the private sphere, it isolates the public sphere by reducing it to nothing more than a stage for pleasure and narcissism. At a historical turning point where the tyranny of subjectivity (Sennett, 2013) has been proclaimed, the way forward for humanity may lie in a return to collectivity and the public sphere.

The yoke of the subjective and the private forces people to retreat into their own shells; yet this no longer occurs solely in a physical sense—people “perform” their “selves” in all their dimensions, and they do so within the topography of the media. The dominance of the subjective and the private no longer resides within the physical confines of four walls but reigns over a vast physical space on a global scale, visible to everyone. Now everyone is themselves; no one is everyone. This outcome is a result of the historical processes of the given social life.

References

- Bauman, Z. (2000). Küreselleşme: Toplumsal sonuçları [Globalization: The human consequences] (A. Türker, Trans.). Ayrıntı Yayınları. (Original work published 1998)
- Cooper, P. G. (2026). Instagram. Salem Press Encyclopedia.
- Dahlgren, P. (2013). The political web: Media, participation and alternative democracy. Palgrave Macmillan.
- Erdoğan, İ. (1997). İletişim egemenlik mücadeleye giriş [Introduction to communication, sovereignty and struggle]. İmge Yayınları.
- Erdoğan, İ. (2003). Pozitivist metodoloji: Bilim, toplum ve iletişim [Positivist methodology: Science, society and communication]. Erk Yayınları.
- Ertuğrul, E. (2024, July 4). Endonezya'da 51.000 yıllık mağara resmi keşfedildi! [51,000-year-old cave painting discovered in Indonesia!]. Arkeofili. <https://arkeofili.com/endonezyada-51-000-yillik-magara-resmi-kesfedildi/>
- Geray, H. (2017). Toplumsal araştırmalarda nicel yöntemler [Quantitative methods in social research]. Ütopya Yayınevi.
- Gombrich, E. (1999). Sanatın öyküsü [The story of art] (E. Erduran & Ö. Erduran, Trans.). Remzi Kitabevi. (Original work published 1950)
- Habermas, J. (2015). Kamusal alanın yapısal dönüşümü [The structural transformation of the public sphere] (T. Bora & M. Sancar, Trans.). İletişim Yayınları. (Original work published 1962)
- Hall, E. T. (1959). The silent language. Doubleday.
- Hall, E. T. (1966). The hidden dimension. Anchor Books.
- Madsen, K. D. (2023). Terminus unleashed: Divine antecedents of contemporary borders. *Journal of Borderlands Studies*, 38(1), 39–58. <https://doi.org/10.1080/08865655.2020.1865185>
- Marx, K. (2010). Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i [The eighteenth Brumaire of Louis Bonaparte] (T. Bora, Trans.). İletişim Yayınları. (Original work published 1852)

- Ollman, B. (2019). Diyalektiğin dansı: Marx'ın yönteminde adımlar [Dance of the dialectic: Steps in Marx's method] (C. Saraçoğlu, Trans.). Yordam Kitap. (Original work published 2003)
- Ong, W. J. (2007). Sözlü ve yazılı kültür: Sözün teknolojileşmesi [Orality and literacy: The technologizing of the word] (S. B. Kansar, Trans.). Metis Yayınları. (Original work published 1982)
- Perriault, J. (2016). İletişim bilimlerinin unutulmuş kökenleri [The forgotten origins of communication sciences: The logic of use] (H. Köse, Trans.). Ayrıntı Yayınları. (Original work published 1989)
- Sennett, R. (1999). Gözün vicdanı: Kentin tasarımı ve toplumsal yaşam [The conscience of the eye: The design and social life of cities] (S. Sertabiboğlu & C. Kanat, Trans.). Ayrıntı Yayınları. (Original work published 1990)
- Sennett, R. (2002). Ten ve taş: Batı uygarlığında beden ve şehir [Flesh and stone: The body and the city in western civilization] (T. Birkan, Trans.). Metis Yayınları. (Original work published 1994)
- Sennett, R. (2020). Kamusal insanın çöküşü [The fall of public man] (S. Durak & A. Yılmaz, Trans.). Ayrıntı Yayınları. (Original work published 1977)
- Şenel, A. (2006). Kemirgenlerden sömürgenlere insanlık tarihi [History of humanity from rodents to exploiters]. İmge Kitabevi.
- Williams, R. (2003). Televizyon: Teknoloji ve kültürel biçim [Television: Technology and cultural form] (A. U. Türkbağ, Trans.). Dost Kitabevi. (Original work published 1974)

Bahar ve Dr. Cha Dizilerinde Kadınlık Rollerinin Bahar ve Jeong-sook Karakterleri Üzerinden Karşılaştırmalı İncelenmesi

*A Comparative Analysis of Gender Roles through the Characters of
Bahar and Jeong-sook in the TV Series Bahar and Dr. Cha*

Esma Merve SALABAŞ¹ Canan ARSLAN²

¹ Yüksek Lisans Mezun Öğrenci, Doğuş Üniversitesi, İletişim Bilimleri, İSTANBUL,
mervegediklioglu88@gmail.com, ORCID: 0009-0007-9381-5493

² Doç. Dr., Doğuş Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, İSTANBUL,
cananarslan@dogus.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3853-0379

ÖZ

Çalışma, Türkiye yapımı Bahar ile Güney Kore yapımı Dr. Cha dizilerinde kadınlık rollerinin temsillerini, başlıca kadın karakterler Bahar ve Jeong-sook üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Araştırmanın temel amacı, iki farklı kültürel bağlamda üretilen televizyon dizilerinde kadınlık rollerinin hangi toplumsal cinsiyet kalıpları üzerinden kurulduğunu ve bu temsillerin hangi yönlerden benzeştiğini ya da ayrıştığını ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş, veriler karşılaştırmalı içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. İnceleme sürecinde, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin aile içindeki konumları, annelik rolleri, evlilik ilişkileri, çalışma yaşamındaki görünürlükleri, karar alma pratikleri ve bireysel özneleşme biçimleri temel analiz eksenleri olarak ele alınmıştır. Bulgular, her iki dizide de kadınlık rollerinin toplumsal cinsiyet normlarıyla ilişkili biçimde kurgulandığını göstermektedir. Bununla birlikte çalışma, ataerkil baskının ve görünmez emeğin farklı kültürlerde benzer biçimlerde işlediğini, ancak bu baskının temsil edilme biçiminin ve kadınlara açılan özneleşme olanaklarının kültürden kültüre değiştiğini gözler önüne sermektedir. Bahar dizisinde aile, fedakârlık ve geleneksel sorumluluklar daha belirgin bir anlatı zemini oluştururken, Dr. Cha dizisinde bireysel farkındalık, mesleki görünürlük ve kişisel yeniden inşa süreçleri daha güçlü biçimde öne çıkmaktadır. Bu yönüyle çalışma, kadınlık temsillerini yalnızca tek bir ulusal bağlamda ele alan araştırmaların ötesine geçerek, toplumsal cinsiyet normlarının farklı kültürlerde nasıl farklı anlamlar ürettiğini karşılaştırmalı bir perspektifle görünür kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadınlık Roller, Toplumsal Cinsiyet, Televizyon Dizileri, Bahar, Dr. Cha

ABSTRACT

The study comparatively examines the representations of gender roles in the Turkish television series Bahar and the South Korean television series Dr. Cha through the two principal female characters, Bahar and Jeong-sook. The main aim of the research is to reveal the gender patterns through which femininity is constructed in television series produced within two different cultural contexts, as well as to identify the points at which these representations converge or diverge. A qualitative research approach was adopted in the study, and the data were evaluated through comparative content analysis. In the course of the analysis, the positions of Bahar and Jeong-sook within the family, their maternal roles, marital relationships, visibility in working life, decision-making practices, and forms of individual subjectivation were addressed as the main analytical axes. The findings indicate that, in both series, gender roles are constructed in relation to prevailing gender norms. The study argues that patriarchal norms operate as a transculturally shared structure of pressure and invisible labor, while the representational strategies and possibilities for subjectivation remain culturally specific, a distinction that single-country studies cannot render visible. At the same time, these representations were found to generate different meanings depending on the cultural context. In Bahar, family, sacrifice, and traditional responsibilities constitute a more prominent narrative framework, whereas in Dr. Cha, individual awareness, professional visibility, and processes of personal reconstruction come to the fore more strongly. By demonstrating that the same patriarchal norms generate divergent representational strategies across cultural contexts, the study contributes a comparative analytical framework to gender and media studies, one that moves beyond single-country analyses toward a more nuanced understanding of how femininity is both universally constrained and culturally negotiated.

Keywords: Gender Roles, Femininity, Television Series, Bahar, Dr. Cha

Gönderim/Received: 20.04.2026

Düzeltilme/Revised: 21.05.2026

Kabul/Accepted: 29.06.2026

Atıf / Citation: Salabaş, E. M. & Arslan C. (2026). Bahar ve Dr. Cha Dizilerinde Kadınlık Rollerinin Bahar ve Jeong-sook Karakterleri Üzerinden Karşılaştırmalı İncelenmesi. Global Media Journal Turkish Edition, 17(32), 21-44

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

Extend Abstract

Television series serve as influential cultural texts in the articulation, stabilization, and contestation of gender relations in everyday life. As pop culture artifacts, they reflect not only social reality but also diverse social imaginaries regarding family, marriage, motherhood, labor, and female autonomy. To this end, television scripts offer a critical site for interrogating the construction of femininity within specific cultures and the ways in which women are interpellated by dominant gender norms. Based on this understanding, the current paper presents a comparative study of gender role portrayals through the leading characters of the Turkish TV series Bahar and the South Korean series Dr. Cha: their respective protagonists, Bahar and Jeong-sook.

The overarching aim of this research is to investigate the gender patterns through which femininity is articulated in these two series and to examine the intersections and disjunctions of such representations across distinct cultural contexts. The study rests on the premise that although Bahar and Dr. Cha originate from different national backgrounds, they share analogous narrative arcs focused on middle-aged women whose lives have long been defined by domestic duties and relational obligations. This commonality renders both series particularly suitable for a discussion on womanhood, gender expectations, and self-evolution. Consequently, the research question is as follows: How are gendered roles manifested in the characters of Bahar and Jeong-sook across contrasting television cultures, and do these portrayals uphold or challenge dominant ideals concerning family, marriage, motherhood, and female agency? The study's central argument is that patriarchal norms function as a transculturally shared structure of invisible labor and constraint, while the representational strategies through which these norms are encoded, and the possibilities for subjectivation they allow, remain distinctly culturally specific.

The purpose of this research is not to offer an exhaustive account of all female characters in the two series. Instead, it focuses on Bahar and Jeong-sook as the principal narrative agents in articulating femininity, social expectations, and the possibilities for self-reconstruction. This delimitation is vital from a methodological standpoint, as the study's interest lies not in every facet of representation, but in a comparative scrutiny of how two central female protagonists represent, challenge, and alter gender dynamics within two distinct cultural contexts. This focused scope enables a more consistent and concentrated interpretation of gendered subjectivity.

Qualitative in nature, the study employs comparative content analysis. This approach facilitates a detailed examination of audiovisual texts in terms of narrative organization, character development, thematic clusters, and symbolic mean-

ing. The investigation is structured along several fundamental axes: the characters' positions within the family, their roles as mothers and partners, their visibility in the workforce, their decision-making styles, and their potential for individual growth. These analytical frameworks allow us to interrogate not only the types of gendered roles assigned to Bahar and Jeong-sook but also how those roles are sustained, destabilized, or renegotiated within the narrative trajectories.

The comparison illustrates that both Bahar and Dr. Cha construct their female leads in proximity to dominant gender expectations. Initially, both protagonists are cast as women whose identities have been eclipsed by familial duties, caregiving, and emotional labor. They organize their lives primarily around the needs of others—specifically their husbands and children—while their own aspirations remain secondary for a significant portion of the plot. In both series, we encounter familiar tropes of femininity that link women with sacrifice, suffering, patience, and relational responsibility. Marriage and motherhood remain key pillars shaping female identity, and the protagonists' daily lives are defined by unpaid care labor and domestic obligations.

At the same time, the findings reveal that the two series do not simply re-inscribe conventional gender ideologies; rather, they disturb them within certain normative limits. Bahar and Jeong-sook undergo a shift in perception as they begin to confront emotional neglect, invisibility, and systemic oppression. In this process, they progress from passive compliance toward forms of agency that include self-recognition, resistance, and the redefinition of personal boundaries. Therefore, this study argues that the portrayal of gender roles in these series functions as a binary: while traditional ideologies of femininity remain present, they are problematized through narratives of awakening, self-valuation, and subjectification.

Nevertheless, the comparison exposes glaring contrasts between the two cultural contexts. In Bahar, family, sacrifice, and traditional duties remain a more dominant narrative container. While the protagonist's transformation is significant, it occurs within a moral and emotional framework where familial obligations continue to hold sway. Although Bahar attains greater agency, her path remains firmly rooted in the domestic sphere and an "ethics of care." In this sense, the show offers empowerment that is still inextricably bound up with relational and familial duties.

In contrast, in Dr. Cha, Jeong-sook's transformation is more directly tied to self-awareness, professional visibility, and personal articulation. While family and marriage remain important plot devices, they do not define female identity to the same extent as in Bahar. Jeong-sook's trajectory is more strictly focused on self-knowledge, career re-establishment, and carving out an identity beyond the

home. Thus, Dr. Cha highlights a more individualistic transformation narrative, where professional agency and self-determination emerge as central elements of contemporary womanhood. Taken together, these findings demonstrate that patriarchal norms are not culturally uniform in their representational form: they share a common structural logic of constraint and invisible labor, yet produce divergent narrative possibilities for female subjectivation depending on the cultural context in which they operate. This comparative insight constitutes the study's principal analytical contribution to gender and media studies.

Giriş

Toplumsal cinsiyet rolleri, bireylerin toplum içindeki konumlarını, sorumluluklarını ve davranış kalıplarını biçimlendiren temel toplumsal yapılardan biridir. Bu roller biyolojik farklılıklardan çok kültürel değerler, sosyal normlar ve tarihsel süreçler içinde şekillenmektedir. Kadınlar ve erkekler için farklı beklenti rejimleri üretmektedir (Yılmaz, 2007; Ecevit, 2021). Kadınlardan bakım emeği, duygusal destek, aile içi sorumluluk ve uyum beklenirken; erkeklerden kamusal alanda etkinlik, ekonomik güç ve otorite ile ilişkilendirilen rollerin beklenmesi, toplumsal cinsiyetin normatif karakterini görünür kılmaktadır (Dedeoğlu, 2000; Özmete vd., 2016).

Medya, toplumsal cinsiyet normlarının dolaşıma sokulduğu ve meşrulaştırıldığı başlıca kültürel alanlardan biridir. Özellikle televizyon dizileri, geniş izleyici kitlelerine ulaşmaları ve gündelik yaşamla güçlü bir temas kurmaları nedeniyle kadınlık ve erkeklik rollerinin temsili açısından özel bir önem taşımaktadır. Dizilerde kurulan kadın karakterler, toplumun kadına yüklediği anlamları, sınırları ve beklentileri görünür kılmaktadır. Bu yönüyle medya ürünleri, Stuart Hall (1997)'in temsil yaklaşımında da belirtildiği gibi toplumsal gerçekliği yansıtmanın, anlam üreterek kimlikleri ve toplumsal konumları kurmanın araçları olabilmektedir.

Toplumsal cinsiyetin sabit ve doğal bir kategori olmadığı, tersine toplumsal pratikler içinde sürekli yeniden üretildiği yönündeki kuramsal yaklaşım, kadın temsillerinin analizinde güçlü bir açıklama çerçevesi sunmaktadır. Butler (1990), cinsiyetin tekrar eden performatif edimlerle kurulduğunu belirterek, kadınlık ve erkeklik rollerinin özsel değil, toplumsal olarak inşa edilmiş yapılar olduğunu ileri sürmüştür. Crenshaw (1991) ise toplumsal deneyimlerin salt cinsiyet üzerinden açıklanamayacağını, farklı kimlik eksenlerinin kesişmesiyle daha karmaşık baskı ve temsil biçimlerinin ortaya çıktığını belirtmiştir. Hochschild (1983)'in duygusal emek yaklaşımı, özellikle kadınlardan beklenen şefkat, sabır, anlayış ve bakım yükünün nasıl görünmezleştirildiğini anlamada işlevsel bir çerçeve sunarken, Bourdieu (1984)'nın sembolik şiddet kavramı da kadınlara ilişkin normların nasıl "doğal" kabul ettirildiğini açıklamaktadır. Benzer biçimde Foucault (1977)'un disiplin ve iktidar yaklaşımı, kadın bedeninin ve davranışlarının kurumsal ve kültürel denetim mekanizmaları içinde nasıl düzenlendiğini görünür kılmaktadır. Bell Hooks ise feminist tartışmayı sadece kadın-erkek eşitsizliği düzeyinde değil, daha geniş bir baskı ve temsil rejimi içinde ele alarak kadın temsillerinin eleştirel çözümlemesine daha kapsayıcı bir

perspektif kazandırmıştır (Hooks, 1984; Hooks, 2000). Bu çalışmadaki kuramsal çerçeve birbirini tamamlayan ve güçlendiren analitik bir araç olarak kullanılmakta, böylece kadınlık temsillerinin hem üretim hem de dönüşüm süreçleri çok katmanlı biçimde çözümlenebilmektedir.

Kadın temsilleri üzerine yapılan çalışmalar, televizyon dizilerinin toplumsal cinsiyet normlarını yeniden üretme gücünü farklı örnekler üzerinden ortaya koymuştur. Türkiye’de yapılan araştırmalarda, kadın karakterlerin çoğu zaman geleneksel aile yapısı, fedakârlık, annelik, duygusal yük ve toplumsal beklenti eksenlerinde kurgulandığı anlaşılmaktadır. Buna karşılık bazı anlatılarda kadınların güçlenme, direnme ve özneleşme süreçlerinin de görünür hâle geldiği görülmektedir (Eren, 2020; Kocabaş, 2019; Sucu ve Çolak, 2022; Şakrak, 2020; İnceoğlu ve Akçalı, 2018; Aytakin, 2018). Benzer biçimde dijital platformlar ve güncel dizi anlatıları üzerine yapılan çalışmalar da toplumsal cinsiyet kalıplarının yeni mecralarda farklı biçimlerde yeniden kurulduğunu göstermektedir (Yünkül ve Aycan, 2023; Dilek, 2023). Kadın temsillerinin estetik beden normları, stereotipleştirme, şiddet ve izleyici algısı ile ilişkisini ele alan çalışmalar da medyanın toplumsal cinsiyet rejimini güçlendiren etkilerine dikkat çekmektedir (Aktaş, 2020; Şen, 2018; Şentürk, 2019; Gürer ve Gürer, 2020; Boran, 2023).

Belirtmek gerekir ki mevcut literatürde yer alan çalışmaların çoğu, tek bir diziye ya da tek bir ülkenin medya üretimlerine odaklanmaktadır. Bu çalışma ise söz konusu boşluktan hareketle Türkiye yapımı Bahar ile Güney Kore yapımı Dr. Cha dizilerini karşılaştırmalı bir perspektifle ele almaktadır. Bu karşılaştırmalı yaklaşım, yalnızca iki dizinin karşılaştırılmasıyla sınırlı kalmamakta, aynı toplumsal cinsiyet normlarının farklı kültürel bağlamlarda nasıl farklı temsil stratejileri ve anlam vurguları ürettiğini göstererek literatüre kavramsal bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın temel amacı, her iki dizinin başat kadın karakterleri olan Bahar ve Jeong-sook üzerinden kadınlık rollerinin hangi toplumsal cinsiyet kalıpları çerçevesinde inşa edildiğini ve bu temsillerin Türkiye ile Güney Kore’nin toplumsal-kültürel bağlamlarıyla ilişkisini ortaya koymaktır. Bu çerçevede çalışma, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin aile içindeki konumlarına, annelik ve eş olma deneyimlerine, çalışma yaşamındaki görünürlüklerine, karar alma pratiklerine, bireysel özneleşme süreçlerine ve toplumsal beklentilerle kurdukları gerilimlere odaklanmaktadır. Araştırmada karşılaştırmalı içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Bu karşılaştırma, anlatıyı yalnızca yapısal düzeyde ele almamakta, Türkiye’deki güçlü aile bağlarının, kayınvalide otoritesinin ve kadının ev içi rolünün bir erdem olarak kutsanmasının, Güney Kore’de ise katı aile hiyerarşisinin, kadının mesleki kimliği ile evliliğin çatışmasının ve kuşaklar arası beklenti farklarının her iki dizinin toplumsal zeminini nasıl inşa ettiğini odak noktasına almaktadır.

Bahar ve Dr. Cha Dizileri

Bu çalışmada incelenen Dr. Cha ve Bahar, kadın karakterlerin aile içindeki konumları, evlilik ilişkileri, annelik rolleri, bakım emeği ve bireysel dönüşüm süreçler-

ini merkeze alan iki televizyon dizisidir. Dr. Cha, Güney Kore’de JTBC kanalında 15 Nisan-4 Haziran 2023 tarihleri arasında yayımlanan, Kim Dae-jin yönetmenliğinde çekilmiş ve toplam 16 bölümden oluşan bir televizyon dizisidir. Bahar ise Show TV’de 13 Şubat 2024 tarihinde yayın hayatına başlayan, MF Yapım imzalı, Neslihan Yeşilyurt yönetmenliğinde hazırlanan ve toplam 64 bölümden oluşan bir televizyon dizisidir. Bahar’ın, Dr. Cha’nın Türkiye uyarlaması olması, iki yapım arasındaki anlatısal bağı daha görünür hâle getirmektedir. Bununla birlikte iki dizi, aynı temel hikâye çatısını farklı kültürel bağlamlar ve farklı televizyon üretim yapıları içinde yeniden kurmaktadır.

Dr. Cha dizisinin merkezinde Cha Jeong-sook yer almaktadır. Jeong-sook, uzun yıllar boyunca eş ve anne rolleriyle tanımlanmış, bu nedenle bireysel ve mesleki kimliği geri planda kalmış bir kadın karakterdir. Dizide onun çevresindeki kadın karakterler, hem Jeong-sook’un aile içindeki konumunu hem de kadınlık deneyiminin farklı boyutlarını görünür kılmaktadır. Seo Yi-rang, Jeong-sook’un kızıdır. Anne-kız ilişkisi, kuşak farkı ve genç kadınlık deneyimi bakımından önem taşımaktadır. Baek Mi-hee, Jeong-sook’un çevresindeki kadınlardan biri olarak ona destek veren, farklı bir kadınlık ve yaşam kurma biçimini görünür kılan karakterdir. Jeon So-ra, daha genç kadın kuşağını temsil eden karakterlerden biri olarak eğitim, kariyer ve bireysellik eksenindeki kadınlık deneyimlerine işaret etmektedir. Choi Eun-seo, aile çevresiyle ilişkili genç kadın karakter olarak kuşaklar arası ilişki, genç kadınlık ve aile içi gerilimler bakımından anlatıda işlev üstlenmektedir. Kwak Ae-shim, Jeong-sook’un kayınvalidesidir. Aile içindeki geleneksel otoriteyi, norm baskısını ve ataerkil denetimi temsil etmektedir. Choi Seung-hee, Jeong-sook’un evlilik yaşamındaki gerilim, tehdit ve rekabet boyutunu görünür kılan kadın karakterdir. Oh Deok-rye ise daha yaşlı kadın kuşağını temsil eden ve aile içindeki kadınlık deneyiminin başka bir yönünü açan karakterlerden biridir.

Bahar dizisinin merkezinde ise Bahar yer almaktadır. Bahar da uzun yıllar boyunca eşi, çocukları ve ailesi için yaşayan, kendi ihtiyaçlarını geri plana iten, bu nedenle bireysel ve mesleki kimliği görünmezleşen bir kadın karakterdir. Dizide Bahar’ın çevresindeki kadın karakterler, onun hem aile içindeki hem de toplumsal yaşamdaki konumunu daha belirgin hâle getirmektedir. Umay, Bahar’ın kızıdır. Anne-kız ilişkisi, genç kuşak kadınlık deneyimi ve kuşak çatışması bakımından önemli bir karakterdir. Çağla, Bahar’ın çevresinde yer alan ve daha bağımsız, görünür, kendine güvenli bir kadınlık hâlini temsil eden kadın karakterlerden biridir. Seren, genç kadın kuşağını ve farklı yaşam yönelimlerini görünür kılan bir başka karakterdir. Parla, aile çevresiyle bağlantılı genç kadın karakter olarak genç kadınlık deneyimi ve kuşaklar arası ilişki boyutunu taşımaktadır. Nevra, Bahar’ın kayınvalidesidir. Aile içindeki geleneksel otoriteyi, baskıyı ve normatif kadınlık beklentilerini temsil etmektedir. Rengin, Bahar’ın evlilik yaşamındaki gerilim, rekabet ve tehdit boyutunu görünür kılan kadın karakterdir. Gülçiçek ise daha yaşlı kadın kuşağını temsil eden ve aile içindeki kadınlık deneyiminin farklı bir yönünü yansıtan karakterlerden biridir.

Bahar, Cha Jeong-sook'a; Umay, Seo Yi-rang'a; Çağla, Baek Mi-hee'ye; Seren, Jeon So-ra'ya; Parla, Choi Eun-seo'ya; Nevra, Kwak Ae-shim'e; Rengin, Choi Seung-hee'ye; Gülçiçek ise Oh Deok-rye'ye karşılık gelmektedir. Bu çalışma esas olarak Bahar ve Jeong-sook karakterlerine odaklanmaktadır. Diğer kadın karakterler, Bahar ve Jeong-sook'un konumunu bağlamsallaştıran anlatısal unsurlar olarak değerlendirilmiştir.

Kuramsal Çerçeve

Kadınlık rollerinin televizyon dizilerindeki temsilini çözümleyebilmek, toplumsal cinsiyetin nasıl kurulduğunu, kültürel olarak nasıl anlamlandırıldığını ve medya aracılığıyla nasıl dolaşıma sokulduğunu birlikte ele almayı gerektirmektedir. Bu nedenle çalışmanın kuramsal çerçevesi, toplumsal cinsiyetin inşa sürecini açıklayan yaklaşımlar ile medya temsiline odaklanan kuramsal katkılar temelinde şekillendirilmiştir.

Toplumsal cinsiyetin doğal, sabit ve değişmez bir öz değil, toplumsal pratikler aracılığıyla sürekli yeniden kurulan bir yapı olduğunu ileri süren Butler, kadınlık ve erkeklik rollerinin tekrar eden davranışlar, söylemler ve toplumsal beklentiler içinde üretildiğini belirtir (Butler, 1990). Bu yaklaşım, televizyon dizilerindeki başlıca kadın karakterlerin sadece var olan bir kimliği temsil etmediğini, belirli kadınlık biçimlerini yeniden ürettiğini göstermesi bakımından önemlidir. Dizilerde kadınların nasıl konuştuğu, nasıl giyindiği, hangi sorumlulukları üstlendiği, hangi durumlarda sessiz kaldığı ya da hangi koşullarda söz aldığı, toplumsal cinsiyetin performatif boyutunu görünür hâle getirmektedir. Bu nedenle Bahar ve Dr. Cha dizilerindeki başlıca kadın karakterler olan Bahar ve Jeong-sook incelenirken, kadınlığın hangi davranış kalıpları üzerinden kurulduğu ve bu kalıpların nasıl meşrulaştırıldığı temel sorulardan biri olarak ele alınmaktadır. Bu performatif üretim süreci, yalnızca bedensel ya da söylemsel tekrarlarla sınırlı kalmamakta, Hochschild'ın duygusal emek kavramıyla birlikte okunduğunda daha da belirgin bir boyut kazanmaktadır.

Kadınlık rollerinin temsiline ilişkin bir diğer önemli kuramsal katkı Hochschild'ın duygusal emek kavramıdır. Hochschild'a göre duygular sadece bireysel yaşantının bir parçası değildir. Toplumsal beklentiler doğrultusunda düzenlenen ve emek biçimine dönüşebilen yapılardır (Hochschild, 1983). Kadınlardan anlayışlı, sabırlı, fedakâr, toparlayıcı ve duygusal olarak destekleyici olmalarının beklenmesi, bu emeğin çoğu zaman görünmezleşmesine yol açmaktadır. Böylece sabırlı, anlayışlı ve toparlayıcı kadın figürü yalnızca bir karakter özelliği olmaktan çıkar, sürekli tekrarlanan ve bu tekrarlarla normalleşen performatif bir duygusal emek biçimine dönüşür. Televizyon dizilerinde de başlıca kadın karakterler sıklıkla aileyi bir arada tutan, çatışmaları yumuşatan, duygusal yükü taşıyan ve başkalarının ihtiyaçlarını kendi isteklerinin önüne koyan figürler olarak kurgulanmaktadır. Bu çalışmada özellikle annelik, eş olma, bakım verme ve duygusal dayanıklılık gibi temalar değerlendirilirken Hochschild'ın yaklaşımı açıklayıcı bir dayanak sunmaktadır.

Hall'un medya temsili bağlamındaki yaklaşımı da bu çalışmanın merkezî kuramsal dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Hall'a göre temsil, gerçekliğin nötr biçimde yansıtılmasından ziyade anlamın belirli kültürel kodlar içinde kurulması sürecidir (Hall, 1997). Bu yaklaşım Butler'ın performativite kavramıyla birleşmektedir: medya metinleri yalnızca var olan toplumsal cinsiyet normlarını yansıtmaz, bu normların tekrarlanarak doğallaşmasını sağlayan temsil pratikleri aracılığıyla onları yeniden üretir. Bu nedenle medya metinleri, toplumsal hayatı gösteren araçlar olduğu kadar kimlikleri, değerleri ve normları üreten anlam sistemleridir. Dizilerde başlıca kadın karakterlerin hangi sıfatlarla öne çıkarıldığı, hangi anlatısal rollerle ilişkilendirildiği ve hangi yaşam tercihlerinin olumlu ya da olumsuz çerçevelendiği, kadınlığa ilişkin kültürel anlamların nasıl üretildiğini göstermektedir. Bahar ve Dr. Cha dizileri de bu açıdan, Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kadınlığın aile, fedakârlık, sadakat, meslek, özneleşme ve özgürleşme eksenlerinde nasıl temsil edildiğini incelemek için uygun örnekler sunmaktadır.

Bourdieu'nun sembolik şiddet kavramı, kadınlara ilişkin toplumsal beklentilerin nasıl doğal ve sorgulanamaz biçimde kabul ettirildiğini anlamada işlevseldir (Bourdieu, 1984). Kadınların belirli davranış kalıplarına yöneltilmesi, bakım emeğinin kadınlıkla özdeşleştirilmesi ya da aile içi sorumlulukların kadınların asli göreviymiş gibi sunulması, çoğu zaman açık baskı biçiminde değil, olağan ve meşru kabul edilen normlar üzerinden işlemektedir. Bu süreç Foucault'nun disiplin ve normalleştirme yaklaşımıyla birlikte düşünüldüğünde daha da katmanlı bir görünüm kazanmaktadır: iktidar bireyi dışarıdan baskılamaz, onu içeriden biçimlendirir. Bourdieu'da ise bu biçimlenme o kadar içselleştirilir ki baskı, özgür tercih gibi yaşanır. Bu nedenle Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin maruz kaldığı sınırlamalar sadece görünür çatışmalarla değil, sıradanlaşmış kültürel beklentilerle de ilgilidir. Özellikle bu karakterlerin kendilerini geri plana itmeye yönlendirildiği anlatısal örüntüler, sembolik şiddetin medya metinlerindeki yansımaları olarak değerlendirilebilir.

Foucault'nun iktidar ve disiplin yaklaşımı da kadın bedeninin, davranışlarının ve toplumsal rollerinin nasıl düzenlendiğini anlamada katkı sağlamaktadır (Foucault, 1977). İktidarın sadece yasaklayan ve baskılayan bir yapı olmadığı, bireyleri biçimlendiren, normalleştiren ve özneleştiren bir süreç olduğu düşünüldüğünde, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin hangi normlara göre değerlendirildiği daha görünür hâle gelmektedir. Dizilerde "iyi eş", "iyi anne", "sabırlı kadın" ya da "makbul kadın" gibi örtük normların sürekli yeniden üretilmesi, bu karakterlerin sadece bireysel tercihlerle değil, disipline edici kültürel kalıplarla da şekillendirildiğini göstermektedir.

Toplumsal cinsiyetin tek başına açıklayıcı bir kategori olmadığını ortaya koyan Crenshaw ise kadın deneyimlerinin sınıf, kültür, aile yapısı ve toplumsal konum gibi başka belirleyenlerle kesişerek şekillendiğini belirtmektedir (Crenshaw, 1991). Bu yaklaşım, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin yalnızca "kadın" olmaları üzerinden değil, içinde yer aldıkları kültürel bağlam ve ilişkisel ağlar çerçevesinde

değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Türkiye ve Güney Kore gibi farklı toplumsal yapılara sahip iki ülkede üretilen diziler karşılaştırıldığında, kadınlık rollerinin temsillerinin benzer toplumsal cinsiyet kodları taşısa bile farklı kültürel anlamlar üretebildiği görülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin aile içindeki konumu, mesleki görünürlüğü, ekonomik bağımlılık ve mahrumiyet deneyimi ile karar alma pratikleri kültürel bağlamla birlikte düşünülmektedir. Bu noktada Crenshaw'ın kesişimsellik yaklaşımı, Hooks'un çok katmanlı baskı çözümlemesiyle birleşmektedir: her iki kuramcı da kadın deneyimlerinin homojen bir kategori olarak ele alınamayacağını göstererek, özneleşme süreçlerinin yapısal sınırlar ve kültürel gerilimler içinde değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bell Hooks'un feminist yaklaşımı kadınlık rollerinin temsillerini eşitsizlik ekseninde iktidar, kültür ve görünürlük rejimleri çerçevesinde tartışma imkânı sunmaktadır (Hooks, 1984; Hooks, 2000). Hooks, kadınların temsiline ilişkin tartışmalarda baskı biçimlerinin çok katmanlı yapısına dikkat çeker ve kadın deneyimlerinin homojen bir kategori olarak ele alınamayacağını gösterir. Bu çalışma açısından Hooks'un yaklaşımı, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin güçlenme ya da özneleşme süreçlerini basit bir özgürleşme anlatısına indirgemedi, içinde bulundukları kültürel gerilimler ve yapısal sınırlar içinde değerlendirmeyi mümkün kılmaktadır.

Tüm bu kuramsal çerçeve doğrultusunda çalışma, Bahar ve Dr. Cha dizilerindeki Bahar ve Jeong-sook karakterlerini hem bireysel hikâyelerin bir taşıyıcısı hem de belirli toplumsal cinsiyet normlarının, kültürel değerlerin ve temsil stratejilerinin kesişiminde kurulan figürler olarak ele almaktadır. Böylece kadınlık rollerinin temsilleri; aile, annelik, evlilik, emek, duygusal yük, özneleşme ve kültürel normlar ekseninde çok boyutlu biçimde çözümlenebilmektedir.

Yöntem

Çalışma, Türkiye yapımı Bahar ile Güney Kore yapımı Dr. Cha dizilerinde kadınlık rollerinin temsillerini, Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlayan nitel bir araştırmadır. Araştırmada Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl kurulduğunu, hangi temsil örüntüleri içinde görünür kılındığını ve bu örüntülerin iki farklı kültürel bağlamda hangi yönlerden benzeştiğini ya da ayrıştığını ortaya koymak amacıyla karşılaştırmalı içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Bu yöntem, medya metinlerinde yer alan anlatısal yapıların, karakter sunumlarının, tekrar eden anlam örüntülerinin ve toplumsal cinsiyet temsillerinin sistematik biçimde çözümlenmesine imkân vermektedir (Olgun, 2008).

Araştırmanın inceleme materyalini Türkiye yapımı Bahar ile Güney Kore yapımı Dr. Cha dizileri oluşturmaktadır. Her iki dizide de anlatısal odağın Bahar ve Jeong-sook karakterleri etrafında kurulması; aile, evlilik, annelik, bakım emeği, mesleki kimlik ve bireysel dönüşüm gibi toplumsal cinsiyetle ilişkili temaların bu iki karakterin deneyimleri üzerinden görünür hâle gelmesi, bu yapımların araştırma

materyali olarak seçilmesinde etkili olmuştur. Yine Bahar dizisinin Dr. Cha uyarlaması olması, benzer anlatısal çıkış noktalarının farklı kültürel bağlamlarda nasıl yeniden üretildiğini karşılaştırmalı olarak incelemeyi mümkün kılmıştır. Bu yönüyle örneklem, çalışmanın amacıyla doğrudan ilişkili olduğu için amaçlı örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmada tüm bölümler yerine, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin aile içindeki konumlarının, çalışma yaşamındaki görünürlüklerinin, karar alma süreçlerinin, bakım yüklerinin ve özneleşme deneyimlerinin daha belirgin biçimde görünür hâle geldiği bölümler incelemeye dâhil edilmiştir. Bu kapsamda Bahar dizisinin 1, 2, 4, 5, 6, 7 ve 11. bölümleri ile Dr. Cha dizisinin 1, 2, 3, 11, 13 ve 14. bölümleri örneklem alınarak analize dâhil edilmiştir.

Araştırmada analiz birimi olarak sahne, karakter etkileşimi, diyalog örüntüsü ve anlatı içindeki kırılma anları esas alınmıştır. Başka bir deyişle çözümleme sadece bölüm özetleri üzerinden değil, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin söylemleri, davranışları, diğer karakterlerle kurdukları ilişkiler ve karar alma biçimleri üzerinden yürütülmüştür. Böylece bu karakterlerin hem olay örgüsü içindeki işlevleri hem de temsil ettikleri toplumsal ve kültürel anlamlar birlikte değerlendirilmiştir.

Veri çözümleme sürecinde tematik kodlama tekniğinden yararlanılmıştır. Kodlama süreci iki aşamalı olarak yürütülmüştür. İlk aşamada dizilerde tekrar eden temsil örüntüleri belirlenmiş; Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin aile içindeki rolleri, annelik ve eş olma konumları, çalışma yaşamındaki görünürlükleri, karar alma pratikleri, duygusal yükleri, sessizlik ve itaat pratikleri, direniş biçimleri, bireysel farkındalıkları ve özneleşme deneyimleri not edilmiştir. İkinci aşamada ise bu örüntüler, çalışmanın kuramsal çerçevesi doğrultusunda anlamlandırılarak daha üst temalar altında sınıflandırılmıştır. Bu bağlamda geleneksel aile rolleri, bakım emeği, fedakârlık, mesleki görünürlük, bireysel özerklik, sessizlik, itaat, direniş, özneleşme ve kadın dayanışması temel temalar olarak belirlenmiştir.

Karşılaştırmalı çözümleme sürecinde her iki dizi aynı tematik eksenler üzerinden okunmuştur. Bu eksenler; aile içi konum, annelik ve eş olma rolleri, çalışma yaşamında görünürlük, karar alma pratikleri, duygusal emek ve bakım yükü, toplumsal cinsiyet normlarıyla çatışma ve bireysel özneleşme süreçleri olarak belirlenmiştir. Böylece karşılaştırma, sadece genel anlatı düzeyinde değil, aynı temaların iki farklı kültürel bağlamda nasıl kurulduğu ve hangi anlatısal araçlarla görünür kılındığı üzerinden yapılmıştır. Bu yaklaşım, benzer olay örgülerine sahip iki yapının kadınlik rollerinin temsillerini kültürel bağlam, toplumsal beklenti ve karakter dönüşümü bakımından birlikte değerlendirmeyi mümkün kılmıştır.

Araştırmada geçerliliği artırmak amacıyla bulgular, tekil sahnelerden hareketle değil, farklı bölümlerde tekrar eden temsil örüntüleri üzerinden değerlendirilmiştir. Yorum sürecinde Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin sadece bireysel özellikleri değil, içinde yer aldıkları aile yapısı, toplumsal beklentiler, mesleki ilişkiler ve kültürel normlarla kurdukları ilişki de dikkate alınmıştır. Böylece çözümleme, betimleyici düzeyin ötesine geçirilerek toplumsal cinsiyet rejimi ve medya temsili bağlamında yorumlanmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Aile İçi Roller, Bakım Emeği ve Görünmez Kadın Emeği

Her iki dizide de Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin anlatıdaki ilk konumları aile içi sorumluluklar üzerinden kurulmaktadır. Bahar'da bu konum ilk iki bölümde açık biçimde görünürdür. Karakter, çocuklarının, eşinin ve ev içi düzenin ihtiyaçlarını kendi taleplerinin önünde tutmaktadır (Bahar, Bölüm 1; Bölüm 2). İkinci bölümde Bahar'ın "20 yıldır annenin eskileriyle idare ediyorum. Bir kredi kartım olmadı. Varlık içinde yokluk yaşadım" sözleri, ev içi emeğin görünmezliğini yalnız duygusal değil, ekonomik bir mahrumiyet deneyimiyle de ilişkilendirmektedir. Bu sözler yalnızca bir şikâyet değil, bakım emeğinin bedelsiz ve karşılıksız kılındığı yapının bizzat karakter tarafından dillendirilen itirafıdır. Dolayısıyla Hochschild'ın duygusal emek kavramının öngördüğü görünmezleşme mekanizması burada somut bir anlatıyla doğrulanmaktadır. Bu sahne, bakım emeğinin sevgi ya da sorumluluk kisvesi altında kadının öznel alanını daralttığını göstermektedir. Bahar'ın aile içinde dengeyi koruyan, krizleri yumuşatan ve herkesin ihtiyacını önceleyen kişi olarak kurulması da bu emeğin duygusal boyutunu görünür kılmaktadır. Tam bu noktada Hochschild'ın duygusal emek kavramı açıklayıcı hâle gelmektedir; çünkü Bahar sadece ev içi işleri yürütmemekte, aile içi duygusal düzenin de taşıyıcısı olmaktadır (Hochschild, 1983). Bu taşıyıcılık rolü, Butler'ın performatiflik kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, yalnızca bireysel bir tercih ya da karakter özelliği olarak değil, sürekli tekrarlanan ve bu tekrarlar doğallaşan bir kadınlık performansı olarak okunmalıdır. Hall'un temsil yaklaşımı bakımından bakıldığında ise kadınlık, bu anlatıda sevgi, hizmet ve fedakârlık üzerinden anlamlandırılan kültürel bir temsil rejimi içinde kurulmaktadır (Hall, 1997). Başka bir deyişle dizi, var olan bir kadınlık modelini yansıtmakla kalmamakta, bu modeli meşru ve olağan gösteren temsil kodları aracılığıyla yeniden üretmektedir.

Dr. Cha'da Jeong-sook'un başlangıçtaki konumu da aile merkezlidir. Uzun yıllardır ailesi için yaşayan, yaşamını eşinin kariyerine ve ev içi düzene göre biçimlendiren bir kadın olarak sunulmaktadır (Dr. Cha, Bölüm 1; Bölüm 2). Jeong-sook'un ev hanımı rolünü doğal kabul etmesi, sembolik şiddetin görünmez işleyişini açığa çıkarmaktadır; çünkü bakım emeği burada bireysel tercih gibi değil, kadına yüklenen "doğal görev" biçiminde temsil edilmektedir (Bourdieu, 1984). Bu doğallaştırma, tahakkümün açık bir baskı değil, içselleştirilmiş bir rıza biçiminde işlediğini göstermektedir; Jeong-sook'un bu düzeni sorgulamadan sürdürmesi, sembolik şiddetin en etkili olduğu anın tam da bu sessiz kabullenme anı olduğunu ortaya koymaktadır. Karakterin ev içi sorumlulukları sorgulamadan üstlenmesi ve duygusal yükü sessizce taşıması, Hochschild'ın duygusal emek kavramıyla uyumlu bir örüntü oluşturmaktadır (Hochschild, 1983). Hall'un temsil yaklaşımı açısından bakıldığında da kadın emeğinin kültürel olarak doğallaştırıldığı görülmektedir (Hall, 1997). Üçüncü ve on birinci bölümlerde bu yapının çatlamaya başlaması, görün-

mez emeğin aynı zamanda görünmezleştirilmiş özne anlamına geldiğini açığa çıkarmaktadır.

Tablo 1, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin aile içi konumları, bakım emeği ve görünmez emek açısından benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Tablo 1. Aile İçi Roller ve Görünmez Emek Açısından Karşılaştırma.

Analiz Boyutu	Bahar	Jeong-sook	Ortak / Farklı Yön
Başlangıçtaki konum	Aileyi önceleyen	Aileye adanmış	İkisi de aile merkezli başlar
Bakım emeği	Duygusal ve fiziksel yük açıkça görünür	Bakım emeği doğal görev gibi sunulur	Her ikisinde de bakım emeği merkezde
Görünmez emek	Ekonomik mahrumiyetle de görünür	Doğallaştırılmış görünmezlik baskındır	Bahar'da ekonomik boyut, Jeong-sook'ta doğallaştırma öne çıkar
Duygusal emek	Aile içi dengeyi taşır	Sessizce duygusal yük taşır	İkisinde de duygusal emek belirgindir
İlk kırılma	Sorgulama daha geç görünür	Sorgulama daha erken başlar	Jeong-sook'ta çatılma daha erken belirginleşir

Annelik, Fedakârlık ve Normatif Kadınlık

İki dizide de annelik, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin toplumsal meşruiyetini belirleyen temel performatif alanlardan biri olarak kurulmaktadır. Bahar'da annelik ve eşlik ilk iki bölümde fedakârlıkla özdeşleştirilmiş bir kadınlık modeli üretmektedir (Bahar, Bölüm 1; Bölüm 2). İkinci bölümde Bahar'ın "Hak ettiğim gibi yaşayacağım" sözü, uzun süredir tekrar edilen fedakâr kadınlık performansında açık bir kırılma yaratmaktadır. Bu söz, Butler'ın kuramsal çerçevesinde yalnızca bir bireysel isyan anı değil, tekrarın kendi içinde yarattığı gedikten çıkan bir kopuştur; normatif kadınlık rolünün sürekliliğini kesen bu an, performansın zorunlu olmadığını, dolayısıyla dönüştürülebilir olduğunu görünür kılar. Aynı bölümde ekonomik yoksunluğunu dile getirmesi, annelik ve eşlik rollerinin duygusal olduğu kadar ekonomik bağımlılık ve mahrumiyet temelinde de kurulduğunu göstermektedir. Butler'ın performatiflik yaklaşımı burada doğrudan işlemseldir; çünkü kadınlık rolü sabit bir öz değil, tekrar edilen normların içselleştirilmiş performansı olarak görünmektedir (Butler, 1990). Bu dönüşüm aynı zamanda Hochschild'ın duygusal emek kavramı açısından da okunabilir: Jeong-sook'un yalnızca annelik rolünden çıkıp mesleki kimliğine yönelmesi, yıllarca ürettiği duygusal emeğin artık karşılıksız bir özveri olarak kabul edilmediğinin, dolayısıyla bu emeğin görünür kılındığının göstergesidir. Bahar'ın bu sözleri, tekrarlanan fedakârlık normunu ilk kez reddettiği için, anneliğin ve eş olmanın tek meşru kadınlık biçimi olmadığını anlatı düzeyinde görünür kılmaktadır. Yedinci ve on birinci bölümlerde bu kırılma derinleşmekte, karakter annelik ile bireysel varoluş arasında yeni bir denge kurmaya çalışmaktadır (Bahar, Bölüm 7; Bölüm 11).

Dr. Cha'da annelik merkezi konumunu korumaktaysa da Jeong-sook'un bütün varlığını belirleyen tek kimlik olarak kurulmamaktadır. Karakterin başlangıçta anne ve eş rolleriyle sınırlandırılması, kadın kimliğinin aile merkezli toplumsal cinsiyet normları içinde tanımlandığını göstermektedir (Dr. Cha, Bölüm 3; Bölüm 11). Mesleki kimliğine yeniden yönelmesiyle birlikte bu sınırın çatlamaya başladığı görülmektedir (Dr. Cha, Bölüm 13; Bölüm 14). Butler'ın performatiflik kuramı bakımından bu durum, anneliğin sabit bir öz değil, tekrar edilen fakat dönüştürülebilir bir toplumsal cinsiyet pratiği olduğunu ortaya koymaktadır (Butler, 1990). Jeong-sook'un çocuklarıyla ilişkisini sürdürürken kendi yaşamını yeniden kurmaya yönelmesi, anneliği mutlak özveriyle eşitleyen normatif kadınlık modelinden uzaklaştığını göstermektedir. Bu nedenle annelik, dizide teslimiyetle özdeşleşen kapanmış bir alan olarak değil, yeniden tanımlanan bir kimlik konumu olarak temsil edilmektedir.

Tablo 2, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinde annelik, fedakârlık ve normatif kadınlık temsillerinin benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Tablo 2. *Annelik, Fedakârlık ve Normatif Kadınlık Açısından Karşılaştırma.*

Analiz Boyutu	Bahar	Jeong-sook	Ortak / Farklı Yön
Anneliğin konumu	Annelik ve eşlik fedakârlıklarla iç içe kurulur	Annelik merkezi kalır, ama tek kimliğe dönüşmez	Her ikisinde de annelik temel bir meşruiyet alanıdır
Normatif kadınlık	Fedakâr eş ve anne modeli baskındır	Aile merkezli kadınlık baskındır	İkisi de toplumsal cinsiyet normlarıyla başlar
İlk kırılma	<i>“Hak ettiğim gibi yaşayacağım”</i> sözüyle belirginleşir	Mesleki kimliğe dönüşle belirginleşir	Her iki karakterde de normatif rol zamanla çatlar
Dönüşüm yönü	Annelik ile bireysel varoluş arasında denge arar	Anneliği yeniden tanımlayarak bireysel alan açar	İkisi de anneliği sabit bir kimlik olarak bırakmaz
Temsilin sonucu	Fedakârlık sorgulanır	Mutlak özveri anlayışı zayıflar	Annelik yeniden kurulan bir kimlik alanına dönüşür

Evlilik ilişkisi, Hiyerarşi ve Sembolik Şiddet

Her iki dizide de evlilik, eşitlikçi bir birliktelikten çok Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin ikincil konumunu doğal ve olağan gösteren bir ilişki düzeni olarak temsil edilmektedir. Bahar'da bu hiyerarşi ilk bölümlerde kayıvalı baskısı, eşin merkezî konumu ve karakterin kendi arzularını geri çekmesiyle kurulmaktadır (Bahar, Bölüm 1; Bölüm 4). Dördüncü ve altıncı bölüm bağlamında aktarılan “Hem hassas hem yaşlısın. TUS'tan alacağın puan da belli” sözü, Bahar'ın doktorluğa dönüş kararının aile içinde küçümsendiğini ve mesleki yeterliliğinin nasıl değersizleştirildiğini açık biçimde göstermektedir. Bu küçümseme yalnızca bireysel bir saldırganlık değil, Bourdieu'nun sembolik şiddet kavramıyla açıkladığı meşrulaştırılmış bir tahakküm biçimidir: söylem, kadının mesleki arzusunu olağandı, yetersiz ve uygunsuz olarak çerçeveleyerek bu arzuyu başlamadan engelleyen bir

normalleştirme işlevi görmektedir. Buna karşılık Bahar'ın "Yıllardır sizin ihtiyaçlarınızı za hizmet ettim, artık hak ettiğim gibi yaşayacağım" cevabı, evlilik içinde kendisine tahsis edilen itaatkâr ve destekleyici rolü reddettiği anlatı kırılmasıdır. Bu sahne dizisi, Bourdieu'nun sembolik şiddet kavramıyla doğrudan örtüşmektedir; çünkü baskı fiziksel zorla değil, küçümseyici dil, meşrulaştırılmış beklentiler ve içselleştirilmiş kadınlık normları aracılığıyla işlemektedir (Bourdieu, 1984). İkinci bölümdeki "İnsan hiç umut beslemediği zaman durumu kabullenebiliyor ama kapkara bulutlar arasından iğne ucu kadar kendini gösteren bir güneş ışığı belirince bütün dünyası o ışığa bağlı oluyor" sözü de bu içselleştirilmiş kabullenişin çatlamaya başladığını göstermektedir. On birinci bölümde Bahar'ın eşine "Bu sadece Umay için yaptığım bir şey, bizim hikâyemiz bitmiştir" demesi ise bu sürecin geçici bir öfke değil, kalıcı bir özneleşme çizgisine dönüştüğünü göstermektedir.

Dr. Cha'da evlilik daha erken aşamada açık bir eşitsizlik zemini olarak problemleştirilmektedir. Jeong-sook'un bireysel geçmişi ve mesleki kimliği evlilik içinde silikleşmekte, karakter daha çok eş ve anne rolleriyle tanımlanmaktadır (Dr. Cha, Bölüm 1; Bölüm 2). Kayınvalide baskısı, eşin küçümseyici tavrı ve karar süreçlerinde Jeong-sook'un ikincil konuma itilmesi, baskının tek bir ilişki içinde değil, çok katmanlı bir aile düzeni içinde işlediğini göstermektedir (Dr. Cha, Bölüm 3; Bölüm 11). Kayınvalidenin kadının değerini ev içi düzenleme kapasitesiyle ölçen yaklaşımı, Jeong-sook'un emeğini görünmezleştirirken evlilik kurumunu da kadınlık normlarının yeniden üretildiği bir alan hâline getirmektedir. Bu yapı, Bourdieu'nun sembolik şiddet kavramı açısından değerlendirildiğinde, tahakkümün meşrulaştırılmış gündelik beklentiler ve kadınlıkla özdeşleştirilen hizmet yükümlülükleri üzerinden işlediğini göstermektedir (Bourdieu, 1984). Jeong-sook'un bu düzeni sorgulamaya başlaması ise içselleştirilmiş tahakkümün görünür hâle geldiği anlatı eşiğini oluşturmaktadır.

Tablo 3, Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden evlilik ilişkisi, hiyerarşi ve sembolik şiddetin benzer ve farklı görünümelerini karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Tablo 3. *Evlilik ilişkisi, Hiyerarşi ve Sembolik Şiddet Açısından Karşılaştırma.*

Analiz Boyutu	Bahar	Jeong-sook	Ortak / Farklı Yön
Evliliğin yapısı	Eşin ve ailenin ihtiyaçları merkezde kurulur	Evlilik açık bir eşitsizlik zemini olarak görünür	Her iki karakter de ikincil konumda başlar
Baskının kaynakları	Eş, kayınvalide ve aile içi beklentiler	Eş, kayınvalide ve aile düzeni	Baskı her iki anlatıda da çok katmanlıdır
Sembolik şiddetin biçimi	Küçümseme ve mesleki değersizleştirme öne çıkar	Hizmet beklentisi ve <u>görünmezleştirme</u> öne çıkar	Baskı fiziksel değil, gündelik normlar üzerinden işler
İlk sorgulama	İtiraz ve duygusal kırılma ile başlar	Düzeni sorgulama daha erken görünür	Jeong-sook'ta <u>problemleştirme</u> daha erken belirginleşir
Dönüşümün yönü	Sınır çizme ve ilişkiyi sonlandırma iradesi gelişir	İçselleştirilmiş tahakküm görünür hâle gelir	Her iki karakterde de evlilik sorgulanan bir alana dönüşür

Disiplin, Denetim ve Kadının Kamusal Alanda Sınanması

Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin mesleki alana dönüşü, her iki dizide de özgürleşme kadar denetim ve sınanma deneyimiyle birlikte temsil edilmektedir. Bahar'da hastane, ev içi görünmezliğin dışına çıkılan kamusal alanı açmaktadır fakat bu alan tarafsız değildir. Bahar'ın meslektaşlarından küçümseyici yorumlar alması, performansının eleştirilmesi ve Aziz Hoca'nın oğlu ile kıyaslandığı görülmektedir (Bahar, Bölüm 5; Bölüm 6). Bu sahneler, karakterin profesyonel alanda da sürekli kendini kanıtlamak zorunda bırakıldığını göstermektedir. Foucault'nun disiplin yaklaşımı bakımından burada belirleyici olan nokta, Bahar'ın sadece yaptığı işle değil, "uygun" ve "yeterli" profesyonel özne olup olmadığıyla da değerlendirilmesidir (Foucault, 1977). Yani karakter ev içi denetimden çıkıp nötr bir özgürlük alanına geçmemekte, sadece denetimin biçimi değişmektedir. Bourdieu'nun kavram setiyle birlikte düşünüldüğünde ise profesyonel alanda da küçümseme, kıyaslama ve değersizleştirme yoluyla sembolik şiddetin sürdüğü görülmektedir (Bourdieu, 1984). Dolayısıyla Bahar'ın hastane deneyimi, kadının kamusal alanda kazandığı görünürlüğün tek başına eşitliği ya da özgürlüğü garantilemediğini, aksine yeni normatif beklentilerin ve meşruiyet ölçütlerinin devreye girdiğini göstermesi bakımından kuramsal açıdan son derece anlamlıdır.

Dr. Cha'da Jeong-sook'un uzun bir aradan sonra hastaneye dönmesi iki yönlü bir anlam taşımaktadır: karakter bir yandan profesyonel kimliğini yeniden kurmaya çalışmakta, bir yandan da mesleki alanda sürekli sınanmaktadır (Dr. Cha, Bölüm 2; Bölüm 3). Yaşı, cinsiyeti ve kesintiye uğramış mesleki geçmişi nedeniyle küçümsenmesi, işyerindeki mesafeli yaklaşım ve mesleki yeterliliğini sürekli kanıtlama zorunluluğu, profesyonel alanın tarafsız bir değerlendirme zemini sunmadığını göstermektedir (Dr. Cha, Bölüm 3; Bölüm 11). Bu durum, Foucault'nun disiplin kuramı açısından kamusal alanın performansı ölçen ve özneyi normlara göre biçimlendiren işleyişini görünür kılmaktadır (Foucault, 1977). Jeong-sook burada sadece doktor olarak değil, "meşru profesyonel özne" olup olmadığı üzerinden de değerlendirilmektedir. Bu nedenle mesleğe dönüş, özgürleşmenin yanında gözetim, sınanma ve meşruiyet mücadelesi anlamı kazanmaktadır.

Tablo 4, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin mesleki alana dönüş sürecinde denetim, sınanma ve kamusal görünürlük bakımından benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Tablo 4. Mesleki Alana Dönüş, Denetim ve Sınanma Açısından Karşılaştırma.

Analiz Boyutu	Bahar	Jeong-sook	Ortak / Farklı Yön
Mesleğe dönüşün anlamı	Kamusal görünürlük kazanır	Profesyonel kimliğini yeniden kurar	Her iki karakter için de dönüşüm alanıdır
Karşılaşılan engeller	Küçümseme, kıyaslanma, değersizleştirme	Yaş, cinsiyet ve mesleki ara nedeniyle küçümsenme	Her ikisi de kendini kanıtlamak zorunda kalır
Denetimin biçimi	“Yeterli” olup olmadığı sorgulanır	“Meşru profesyonel özne” olup olmadığı sınanır	Kamusal alan her ikisi için de tarafsız değildir
Sınanmanın sonucu	Görünürlük ile baskı birlikte ilerler	Özgürleşme ile meşruiyet mücadelesi birlikte ilerler	Mesleğe dönüş aynı anda hem açılım hem sınanmadır
Genel görünüm	Yeni bir sınanma rejimi oluşur	Gözetim ve meşruiyet mücadelesi belirginleşir	Özgürleşme denetimden bağımsız kurulmaz

Duygusal Yıpranma, Direniş ve Özneleşme

Bahar’da özneleşme, soyut bir güçlenme anlatısı olarak değil, duygusal yıpranmanın içinden çıkan aşamalı bir direniş olarak temsil edilmektedir. İkinci bölümdeki “Hak ettiğim gibi yaşayacağım” ve “İnsan hiç umut beslemediği zaman durumu kabullenebiliyor...” sözleri, karakterin kabullenışten itiraza geçtiği ilk anlatı eşiğini oluşturmaktadır. Yedinci bölümdeki “Her mücadele sonunda insan eksiliyor. Sanki kazandığını sandığın her şey, başka bir yerden kaybediliyor” cümlesi ise bu direnişin bedelsiz olmadığını, aile, iş ve bireysel kimlik arasında parçalanma duygusu yarattığını açık biçimde göstermektedir. Bu ifade, Hochschild’ın duygusal emek kavramıyla doğrudan ilişkilendirilebilir; çünkü karakter sadece çalışmamakta, sürekli sabır, uyum, toparlayıcılık ve dayanıklılık üretmektedir (Hochschild, 1983). Burada belirleyici olan, bu emeğin görünmez kılınmasından çok artık görünür ve katlanılamaz hale gelmesidir. Bahar’ın “eksilmek” metaforu, duygusal emeğin birikmesinin değil tam tersine tüketilmesinin bir ifadesidir ve bu tükenme özneleşmenin kuramsal koşulunu da hazırlamaktadır. Butler’ın performatiflik yaklaşımı bakımından da bu söz önemlidir; çünkü burada toplumsal cinsiyet rolleri doğal ve zahmetsiz bir akış değil, bedensel ve duygusal tükenme yaratan zorlayıcı bir tekrar olarak görünmektedir (Butler, 1990). On birinci bölümdeki “Bu sadece Umay için yaptığım bir şey, bizim hikâyemiz bitmiştir” sözü ise özneleşmenin artık yalnız duygusal farkındalık düzeyinde değil, açık karar alma ve sınır çizme düzeyinde kurulduğunu göstermektedir. Böylece Bahar’ın özneleşmesi, tek bir kırılma anından çok sahne ilerleyen, sözle görünür hâle gelen ve kararlarla pekişen bir dönüşüm çizgisi oluşturmaktadır.

Dr. Cha’da Jeong-sook’un özneleşmesi daha erken ve daha doğrudan biçimde mesleki kimliğe dönüş üzerinden görünür olmaktadır. Jeong-sook’un yıllarca ev hanımı rolünü doğal kabul etmesi, toplumsal cinsiyet normlarının gündelik yaşamda nasıl yerleştiğini göstermektedir (Dr. Cha, Bölüm 1; Bölüm 2). Karakterin bu düzeni sorgulamaya başlaması ise sembolik şiddetin görünmez ve

içselleştirilmiş işleyişinin çatlamaya başladığını ortaya koymaktadır (Dr. Cha, Bölüm 1; Bölüm 2; Bourdieu, 1984). Yeniden doktor olmaya karar vermesi, küçümseyici dile rağmen geri çekilmemesi ve kendi kararlarını sahiplenmeye başlaması, bastırılmış benliğin daha erken konuşmaya başladığını göstermektedir (Dr. Cha, Bölüm 2; Bölüm 3). Kayınvalide baskısı, eşin küçümseyici tavrı ve işyerindeki mesafeli yaklaşımın birlikte işlemesi, Jeong-sook'un hem aile içinde hem kamusal alanda normatif kadınlık rolüne geri çağrıldığını görünür kılmaktadır (Dr. Cha, Bölüm 3; Bölüm 11). Bu süreç, Butler'ın performatiflik yaklaşımı çerçevesinde, tekrar edilen kadınlık rolünün sabit değil kırılabilir olduğunu göstermektedir (Butler, 1990). Foucault'nun disiplin kuramı bakımından ise burada karakterin toplumsal kurallara uyum göstermeye zorlandığı çok katmanlı bir denetim alanı ortaya çıkmaktadır (Foucault, 1977). On birinci, on üçüncü ve on dördüncü bölümlerde mesleki ve bireysel kararlarını daha açık biçimde sahiplenmesi, özneleşmenin anlatı düzeyinde belirginleştiği aşamayı oluşturmaktadır.

Tablo 5, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinde duygusal yıpranma, direniş ve özneleşme süreçlerinin benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Tablo 5. *Duygusal Yıpranma, Direniş ve Özneleşme Açısından Karşılaştırma.*

Analiz Boyutu	Bahar	Jeong-sook	Ortak / Farklı Yön
Özneleşmenin başlangıcı	Duygusal yıpranma ve itirazla başlar	Mesleki kimliğe dönüşle başlar	Her iki karakterde de sorgulama bir kırılma yaratır
İlk belirgin kırılma	<i>“Hak ettiğim gibi yaşayacağım”</i> sözüyle görünür olur	Düzeni sorgulama ve doktorluğa dönüş kararıyla görünür olur	Jeong-sook'ta kırılma daha erken ve daha doğrudandır
Sürecin niteliği	Aşamalı, yıpratıcı ve duygusal yükle iç içedir	Daha erken, daha açık ve karar odaklı ilerler	Her iki süreç de baskı içinden gelişir
Direniş biçimi	İtiraz, duygusal farkındalık ve sınır çizme	Karar alma, geri çekilmeme ve kendi yaşamını sahiplenme	Direniş her iki karakterde de görünür hâle gelir
Sürecin sonucu	Özneleşme sahne pekişir	Özneleşme daha erken belirginleşir	Her iki karakter de normatif role bütünüyle bağlı kalmaz

Kültürel Bağlam ve Farklılaşan Temsil Stratejileri

İki dizi ortak bir anlatısal çekirdekten hareket etse de Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kurulan kadınlık temsillerini farklı kültürel vurgularla işlemektedir. Bahar'da aile, ev içi sorumluluk, fedakârlık ve sabır daha yoğun bir anlatı zemini oluşturmaktadır. Bunun en görünür örnekleri, ikinci bölümde ekonomik yoksunluk ve özlem dolu sözlerle kurulan aile içi sıkışmışlık, dördüncü ve altıncı bölümlerde evlilik ile meslek çatışmasının aynı anda görünür hâle gelmesi ve yed-

inci bölümde duygusal yıpranmanın doğrudan sözleştilmesidir. Dr. Cha'da ise aile içi yükün görünmezliği korunmakla birlikte, Jeong-sook'un mesleki kimliğe dönüşü ve bireysel farkındalık çizgisi daha erken ve daha belirgin biçimde öne çıkmaktadır (Dr. Cha, Bölüm 2; Bölüm 3; Bölüm 11; Bölüm 13; Bölüm 14). Hall'un temsil yaklaşımı açısından bu farklılık, kültürel bağlamın benzer kadınlık temalarına farklı anlam vurguları kazandırdığını göstermektedir (Hall, 1997). Bu durum, Crenshaw'ın kesişimsellik kavramıyla birlikte okunduğunda daha da belirginleşmektedir: kadınlık deneyiminin kültür, sınıf ve toplumsal konum gibi belirleyenlerle kesiştiği göz önüne alındığında, Bahar ve Jeong-sook'un benzer baskı örüntülerini farklı kültürel tonlarla deneyimlemesi tesadüf değil, temsil stratejisinin kendisinin bir ürünüdür. Her iki dizide ortak olan nokta, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin başlangıçta toplumsal cinsiyet normlarına uyumlu biçimde konumlandırılması, ardından bu konumun sahne çatlamaya başlamasıdır. Bu nedenle çalışma, ataerkil normların farklı kültürel bağlamlarda farklı tonlarla temsil edilse de benzer baskı, görünmez emek ve direniş örüntüleri üretebildiğini göstermektedir. Sonuç olarak her iki dizinin de kadınlık temsillerine ilişkin ürettiği anlam, yalnızca bireysel karakterlerin dönüşüm hikâyesine değil, kültürel normların medya metinleri aracılığıyla nasıl yeniden üretildiğine ve zaman zaman nasıl çatlatıldığına işaret etmektedir ki bu da Hall'un temsil kuramının öngördüğü anlamın üretim ve dönüşüm sürecini somut anlatı verileriyle doğrulamaktadır.

Tablo 6, Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kurulan kadınlık temsillerinin kültürel bağlama göre nasıl farklılaştığını ve hangi ortak örüntüleri koruduğunu karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Tablo 6. *Kültürel Bağlam ve Kadınlık Temsilleri Açısından Karşılaştırma.*

Analiz Boyutu	Bahar	Jeong-sook	Ortak / Farklı Yön
Baskın vurgu	Aile, fedakârlık, sabır	Mesleki dönüş, bireysel farkındalık	Kültürel vurgu farklılaşır
Aile içi yük	Daha yoğun ve belirgin	Görünmez ama sürer	Her iki karakter de aile yükü taşır
Dönüşümün yönü	Duygusal yıpranma içinden gelişir	Daha erken ve açık biçimde görünür	<u>Jeong-sook</u> 'ta dönüşüm daha erken belirginleşir
Kadınlık temsili	İlişkisel sorumluluk ağır basar	Bireysel alan daha güçlü açılır	Aynı tema farklı tonlarla işlenir
Ortak zemin	Toplumsal cinsiyet normlarına uyumla başlar	Toplumsal cinsiyet normlarına uyumla başlar	Her iki anlatıda da başlangıç noktası benzerdir
Genel sonuç	Baskı, görünmez emek ve direnç birlikte ilerler	Baskı, görünmez emek ve direnç birlikte ilerler	Ortak örüntü korunur, kültürel ton değişir

Sonuç

Elde edilen bulgular, her iki dizide de Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin başlangıçta aile içi sorumluluklar, annelik, eş olma, bakım emeği ve duygusal yük ekseninde tanımlandığını göstermektedir. Kadınlık, her iki anlatıda da fedakârlık, sabır, görünmez emek ve ilişkisel sorumluluklarla örülü bir temsil rejimi içinde kurulmaktadır. Bu durum, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin toplumsal cinsiyet normları doğrultusunda biçimlendirildiğini ve kültürel olarak meşrulaştırılmış beklentiler içinde konumlandırıldığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu döngü, Butler'in performatiflik kuramının öngördüğü gibi, kadınlığın sabit bir öz olarak değil, tekrar eden anlatısal pratikler aracılığıyla yeniden üretilen bir toplumsal inşa olarak işlediğini somut dizi verileriyle doğrulamaktadır.

İki dizide Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kurulan kadınlık temsilleri aynı yoğunlukta ve aynı yönelimle yapılandırılmamıştır. Bahar'da aile, ev içi sorumluluk, duygusal emek, sabır ve fedakârlık daha baskın bir anlatı zemini oluştururken, Dr. Cha'da Jeong-sook'un bireysel farkındalığı, profesyonel görünürlüğü, kişisel yeniden kuruluşu ve özneleşmesi daha erken ve daha belirgin biçimde öne çıkmaktadır. Bu farklılaşma, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin benzer toplumsal cinsiyet kodları içinde başlatılsa bile kültürel bağlama göre farklı anlamlar kazandığını göstermektedir. Başka bir deyişle, ataerkil normlar evrensel bir baskı kalıbı olarak işlemekte, ancak bu kalıbın kültürel tonu, vurgusu ve temsil stratejisi toplumdan topluma farklılaşmaktadır. Bu saptama çalışmanın temel kavramsal katkılarından birini oluşturmaktadır. Bu nedenle kadınlık temsillerini değerlendirirken toplumsal cinsiyet normları ile kültürel bağlam arasındaki ilişkinin birlikte düşünülmesi gerekmektedir.

Bulgular, Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin her iki dizide de başlangıçta görünmez emek ve ilişkisel yükler üzerinden konumlandırıldığını, ilerleyen anlatı içinde ise bu konumun sorgulanmaya başlandığını göstermektedir. Annelik ve eşlik rolleri, ilk aşamada Bahar ve Jeong-sook karakterlerinin toplumsal meşruiyetinin temel dayanakları olarak kurulmakta; mesleki görünürlük ve bireysel karar alma pratikleri ise daha sonra açılan bir alan hâline gelmektedir. Bu durum, özneleşmenin ani ve keskin bir kopuştan çok, baskı, yıpranma, sorgulama ve direnç içinden gelişen aşamalı bir süreç olarak temsil edildiğini ortaya koymaktadır. Bahar ve Jeong-sook bu süreçte ne tamamen edilgen ne de tümüyle sınırsız öznelerdir; tersine, içinde bulundukları kültürel ve ilişkisel sınırlar içinde hareket ederek kendilerine alan açmaya çalışan figürler olarak kurulmaktadır.

Çalışmanın literatüre katkısı, Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kurulan kadınlık temsillerini iki farklı ülkenin televizyon anlatıları üzerinden karşılaştırmalı olarak ele almasıdır. Mevcut çalışmaların önemli bir kısmı tek bir diziye ya da tek bir ulusal bağlama odaklanırken, bu araştırma benzer anlatısal çekirdeğe sahip iki yapıyı birlikte değerlendirerek Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kadınlık temsillerinin hem ortak hem de farklı yönlerini görünür kılmıştır. Böylece çalışma yalnızca betimleyici bir karşılaştırma sunmakla kalmamakta, aynı

toplumsal cinsiyet normlarının farklı kültürel kodlarla nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin hangi kuramsal mekanizmalar aracılığıyla işlediğini açıklayan analitik bir çerçeve de ortaya koymaktadır. Bu yönüyle çalışma, toplumsal cinsiyet, medya ve kültür ilişkisini karşılaştırmalı düzlemde ele alan araştırmalar için kullanılabilir bir örnek sunmaktadır. Bununla birlikte araştırma belirli sınırlılıklar da taşımaktadır. İnceleme yalnız seçilmiş bölümlerle sınırlandırılmıştır ve analiz, Bahar ve Jeong-sook karakterleri üzerinden kadınlık temsillerine odaklanmıştır. Erkek karakterlerin bu temsillerin kurulmasındaki rolü, izleyici alımlaması ya da dizilerin üretim süreçleri bu çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. İleride yapılacak araştırmalarda erkeklik temsilleri, izleyici yorumları, dijital platform tartışmaları ve farklı ülke uyarlamaları da analize dâhil edilerek konu daha geniş bir çerçevede tartışılabilir.

References

- Abuşoğlu, H. Ö., & Aydoğan, B. B. (2023). Sosyal medyada Z kuşağına yönelik nefret söylemi: Ekşi Sözlük örneği. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 707–728.
- Aktaş, G. (2020). Toplumsal cinsiyet rollerinin televizyon dizilerine yansımaları üzerine sosyolojik bir değerlendirme. *Sosyolojik Bağlam*, 1(1), 1–12.
- Aytekin, P. E. (2018). Yerli dizilerde kadın kimliğinin temsili üzerine bir örnek; “Yaprak Dökümü” dizisi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 447–463.
- Boran, S. (2023). Televizyonda toplumsal cinsiyet stereotipleri ve kadına yönelik şiddet: “Sadakatsiz” dizisi üzerine bir çalışma. 2nd International İzmir Congress on Humanities and Social Sciences Proceedings Book. Selçuk Üniversitesi.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social critique of the judgment of taste*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 1. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-1-izle/117077
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 2. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-2-izle/117223
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 4. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-4-izle/117505
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 5. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-5-izle/117649
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 6. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-6-izle/117787

- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 7. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-7-izle/117926
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 11. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-11-izle/118597
- Bülbüloğlu, A. (Yapımcı), & Yeşilyurt, N. (Yönetmen). (2024). Bahar [Televizyon dizisi, 16. Bölüm]. İstanbul, Türkiye: Show TV. Erişim adresi: https://www.showtv.com.tr/dizi/tum_bolumler/bahar-sezon-1-bolum-16-izle/119565
- Crenshaw, K. (1991). Mapping the margins: Intersectionality, identity politics, and violence against women of color. *University of Chicago Legal Forum*, 1989(1), 139-167.
- Dedeoğlu, S. (2000). Toplumsal cinsiyet rolleri açısından Türkiye’de aile ve kadın emeği. *Toplum ve Bilim*, 86(3), 139-170.
- Dilek, E. (2023). Toplumsal cinsiyetin Türk televizyon dizilerine yansımaları açısından bir değerlendirme. *UNİKA Toplum ve Bilim Dergisi*, 3(2), 75-88.
- Ecevit, Y. (2021). Toplumsal cinsiyet eşitliğinin temel kavramları. Türkiye’de Katılımcı Demokrasinin Güçlendirilmesi: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi Faz II. CEİD.
- Eren, N. H. Ö. (2020). Animasyon filmlerinde kadın karakterler. *Turkish Studies*, 15(2), 1039-1053.
- Foucault, M. (1977). *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. New York: Pantheon Books.
- Gürer, S. Z. V., & Gürer, M. (2020). Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında Türkiye’deki televizyon dizilerinde sunulan kadın stereotipi. *Alanya Akademik Bakış Dergisi*, 4(3), 631-650.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage Publications.
- Hochschild, A. R. (1983). *The managed heart: Commercialization of human feeling*. Berkeley: University of California Press.
- Hooks, B. (1984). *Feminist theory: From margin to center*. South End Press.

- Hooks, B. (2000). *Feminism is for everybody: Passionate politics*. South End Press.
- İnceoğlu, İ., & Akçalı, E. (2018). *Televizyon dizilerinde toplumsal cinsiyet eşitliği*. İstanbul: TÜSİAD.
- Kim, D.-jin (Yönetmen), & Jeong, Y.-rang (Senarist). (2023). *Doctor Cha* [Televizyon dizisi, Bölümler 1-2]. Güney Kore: JTBC. Erişim adresi: <https://yabancidizi.io/dizi/doctor-cha/sezon-1/bolum-1-2>
- Kim, D.-jin (Yönetmen), & Jeong, Y.-rang (Senarist). (2023). *Doctor Cha* [Televizyon dizisi, 2. Bölüm]. Güney Kore: JTBC. Erişim adresi: <https://yabancidizi.io/dizi/doctor-cha/sezon-1/bolum-2>
- Kim, D.-jin (Yönetmen), & Jeong, Y.-rang (Senarist). (2023). *Doctor Cha* [Televizyon dizisi, 3. Bölüm]. Güney Kore: JTBC. Erişim adresi: <https://yabancidizi.io/dizi/doctor-cha/sezon-1/bolum-3>
- Kim, D.-jin (Yönetmen), & Jeong, Y.-rang (Senarist). (2023). *Doctor Cha* [Televizyon dizisi, 11. Bölüm]. Güney Kore: JTBC. Erişim adresi: <https://yabancidizi.io/dizi/doctor-cha/sezon-1/bolum-11>
- Kim, D.-jin (Yönetmen), & Jeong, Y.-rang (Senarist). (2023). *Doctor Cha* [Televizyon dizisi, 13. Bölüm]. Güney Kore: JTBC. Erişim adresi: <https://yabancidizi.io/dizi/doctor-cha/sezon-1/bolum-13>
- Kim, D.-jin (Yönetmen), & Jeong, Y.-rang (Senarist). (2023). *Doctor Cha* [Televizyon dizisi, 14. Bölüm]. Güney Kore: JTBC. Erişim adresi: <https://yabancidizi.io/dizi/doctor-cha/sezon-1/bolum-14>
- Kocabaş Tanman, N. (2019). *Türk televizyon dizilerinde kadın temsili: Kadın, Ufak Tefek Cinayetler ve İstanbullu Gelin dizileri örneği* (Yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Olgun, C. K. (2008). Nitel araştırmalarda içerik analizi tekniği. *Sosyoloji Notları*, 66-70.
- Özmete, E., & Zubaroğlu Yanardağ, M. (2016). Erkeklerin bakış açısıyla toplumsal cinsiyet rolleri: Kadın ve erkek olmanın değeri. *Turkish Journal of Social Research / Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(1).
- Sucu, İ., & Çolak, G. (2022). Acı Hayat ve Masumiyet dizilerinin toplumsal cinsiyet normlarında medyada iletişim ve karakterler üzerindeki yansımaları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 407-430.

- Şakrak, B. E. (2020). Dizi filmlerde toplumsal cinsiyet bağlamında kadının temsili: Kadın dizisi örneği. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 420-434.
- Şen, R. (2018). Türkiye'de yayınlanan Hint dizilerinde üretilen toplumsal cinsiyet rolleri ve bu rollerin kadınlar tarafından alımlama biçimleri: Gaziantep örneği (Yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi.
- Şentürk, N. (2019). Toplumsal cinsiyet bağlamında kadının medyada temsili: "Kadın" ve "Ufak Tefek Cinayetler" dizilerindeki kadın karakterler (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Yılmaz, R. A. (2007). Reklamlarda toplumsal cinsiyet kavramı: 1960-1990 yılları arası Milliyet gazetesi reklamlarına yönelik bir içerik analizi. *Selçuk İletişim*, 4(4), 143-155.
- Yünkül, K., & Aycan, E. (2023). Dijital platformlarda yayınlanan dizilerde güçlü kadın olgusu: Kulüp dizisi örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 9(1), 163-180.